

Alman Kömürü Taşıyan Beş İtalyan Gemisi Daha Tevkif Edildi

Altı İtalyan Vapurunun
Kömür Yüklemede
Olduğu Rotterdam
Limanından Görünüş

Bir Konferans İhtimali Var

İtalya ve İngiltere Hükümetleri, Aradaki
İhtilâfı Vahimleştirmek Fikrinde Değildirler

Londra, 5 (Hususi) — İtalyaya gitmek üzere Rotterdamdan hareket eden kömür yüklü Orata ve Olasa adlı İtalyan gemileri, kontraband devriyeleri tarafından tevkif olunmuşlardır. Gemilerin, Alman kömürü taşıdıkları tahakkuk ederse kömürler müsadere olunacak, fakat gemiler serbest bırakılacaktır. Son dakikada öğrenildiğine göre, İngilizler, yeniden 3 İtalyan vapurunu daha tevkif etmişlerdir. Bu suretle hamulelerinin kontrolüne başlanan İtalyan gemileri beşi bumulştur. Halen Rotterdamda kömür yüklemekte olan 6 İtalyan gemisi daha vardır.

Millî Korunma İçin Alınan Tedbirler

Yazan: M. Zekeriya SERTEL

Fransa Maliye Nazırı Reynaud, Fransada son alınan iktisadî ve mali tedbirleri anlatmak vesilesile geçen gün radyoda irat ettiği gayet mühim nutkuna şu cümlelerle başladı:

"Hayatî ehemmiyeti haiz olan askeri cephenin arkasında aynı derecede hayatî ehemmiyeti haiz bir iktisadî ve mali cephe vardır. Bugün Almanyanın bize karşı yaptığı harp, iktisadî harptir. Denizlerdeki tecavüzleri, sırf müttefiklerin iktisadine mâni olmak içindir."

Keza müttefiklerin Almanya'ya karşı yaptıkları harp, münhasıran iktisadî harptir. Müttefiklerin bugünkü gayeleri Almanya'yı iktisaden mağlûp ederek teslim olmağa mecbur etmektir.

Binaenaleyh 1940 harbinin en büyük hususiyeti iktisadî oluşudur. Biz harp içinde değiliz. Fakat harp halinde bulunan dünyanın içinde bulunuyoruz. Bu muazzam iktisadî harbin dalgalarından masun kalamıyoruz. Büyük devletler arasındaki iktisadî harbin tesirlerinden korunmak için bugünden tedbirler almağa mecburuz. Bu tedbirlerin de peyderpey hükümet tarafından alınmakta olduğuna şahit oluyoruz.

Avrupa harbi başladıktan sonra devletin iktisadî teşebbüslerde nâzım rol oynamaya başlamış olması, ithalât ve ihracat birliklerinin kurulması, döviz, akreditif, kiring hesaplama ve nihayet millî korunma kanununun tatbik mevkiine konması, bu zaruretlerle itihaza lüzum görülen iktisadî tedbirlerdir.

Bu tedbirlerden maksat, millî iktisadiyatımızı dünya buhranının tesirlerinden mümkün olduğu kadar kurtarmak, anormal vaziyetlere devlete ve sarihan vurmak, dahilde spekülasyonlara ve ihtikâra mâni olmak, Türk vatandaşının bu badireden muazfer çıkmasını temin etmektir.

Görülüyor ki, bütün memleketlerde olduğu gibi, bizde de dünya buhranının ilk neticesi hayatın pahalılığıdır. (Sonu Sa. 6 Sü: 4)

Şehrimizde Yapılacak Büyük İmar İşleri Şimdilik Geri Kalacak

Vali, Bugünkü Faaliyet, Yapılması
Elzem Olan ve Senelik Bütçelerin
Derpiş Ettiği İşlerdir, Diyor

Şehrimizde Eminönü, Taksim, meydanlarının tanzimi gibi evvelden başlanan bazı imar hareketlerine devam edilmesi ve aynı zamanda stadyum, Şehir Tiyatrosu, gazino inşası ve Taksim kıyısının yıkılarak yeni bir meydan vücude getirilmesi gibi yeni imar faaliyetlerine teşebbüs olunması bazı gazetelerde itirazları mucip olmuştur. Bu itirazı yapanların iddiasına göre, dünya vaziyetinin gittikçe nezaket kesbettiği bir sırada büyük

Dr. Lütfi Kırdar

Macaristanın
Eski Müstakil
Devlet Adamı:
K. Bethlen

Arkadaşımız Aka Gündüz, Peştede, tanınmış Macar devlet adamlarından biri olan Kont Bethlen'le görüşmüştür. Kont Bethlen, Macar halkının sevdiği, saydığı ve inandığı adamlar sınıfının en önünde gelenlerden biridir. Bu eski Macar diplomatı, Türkiye'nin de çok yakından tanıdığı bir simadır. Bu mülâkâtı bugün beşinci say-

masraflara bağlı olan bu kabil faaliyetlere teşebbüs edilmesi, hattâ başlanmış olanlardan geri bırakılması mümkün bulunanlara bile devam olunması doğru değildir.

Bu iddiayı öne sürenlerin kanaatlerine göre, İstanbul Belediyesi, pasif korunma yolunda esaslı hiçbir şey yapmamıştır. Bugünkü harbin sirayet hudutlarını genişletmesi ihtimali karşısında diğer memleketlerde bütün Belediyeler bilhassa "korunma, plânları tatbik ederler. ken bizim bu işi bir tarafa bırakarak imar plânını ön safa almamız yersiz görülmektedir.

Yine bu noktai nazarı müdafaa edenler, şimdi Belediyenin imar işlerine ayırdığı para ile şehirde oldukça iyi bir "korunma, plânını tatbik edebileceğini söylemekte ve imar faaliyet ve teşebbüslerinin harp sonuna bırakılmasını istemektedirler.

Valinin gazetelere beyanatı
Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar, bu yoldaki itirazlar karşısında Belediyece yapılan ve yapılacak işler etrafında dün gazetecilere verdiği beyanatta ezcümle demistir ki:

Valinin beyanatı
— İçinde bulunduğumuz dünya vaziyeti münasebetiyle yapılan neşriyat meydanında, şehrimizde bir imar hamlesi bulunduğu, fakat korunma tedbirlerine lüzumu kadar ehemmiyet verilmediği işaret edilerek İstanbul harici âlemle ve muhtemel tehlikelerle alakasızlığı tenkit edilmektedir.

İstanbul gibi tarihî eserler ve âbidelerle dolu büyük bir şehrin imarı

Alman kömürü taşıyan her geminin göreceği muamele bu mahiyette olacaktır. Almanyadan deniz tarikle İtalyaya kömür sevkiyatı kâmilendir.

İktisadî Harp Nazırı Mister Cron, bugün Avam Kamarasında bu yolda beyanatta bulunmuş ve Alman kömürünün ihracına imkân kalmadığını izah etmiştir.

Almanya mukabele edecek

Umumiyetle iyi haber alan Alman mahfillerine göre Alman tayyarelerine, İngilterenin şark sahili boyunca, kömür taşıyan yük vapurlarına yapılacak taarruzlarda daha şiddetli davranmaları için emir verilmiştir. Almanya, bu suretle, İskoç kömürünün İngiltere cenubuna gitmesine mâni olmak ümidinde ve demiryolu şebekesinin fabrikalarla halkın kömür ihtiyacını temine kâfi gelmeyeceği zannındadır.

Bir konferans ihtimali var

"Corriere Delticino" nun Londra'dan öğrendiğine göre ne İngiltere, ne de İtalya Alman kömürü dolayısıyla çıkan ihtilâfı vahimleştirmek fikrinde değildir. Siyasî İtalyan mahafilinin kanaati şudur: İtalyanın protesto notası hasmı mahiyette değildir. İngiltere, İtalyaya dostane teminat vermiştir. Hattâ bazılarının söylediğine bakılırsa muhariplerin haklarını gözetmekle beraber bittaraflara en az zarar verecek bir hal tarzını bulunması için bir konferans akdi de derpiş olmaktadır.

İngiltere zaaf göstermeyecek
Gazeteler, İngiliz — İtalyan ihtilâfının dostane bir surette hallinin iyi karşılanacağını bildirmekle beraber (Sonu Sa. 6 Sü: 5)

Bir Yabancı Dil Bilen Memurlar

İmtihan Talimatnamesi,
Dün Meriyete Girdi

Ankara, 5 (Tan Muhabirinden) — Devlet memurlarile bankalar ve devlet müesseseleri memurlarının 3656 ve 3659 sayılı kanunlara göre yapılacak yabancı dil imtihanları hakkındaki talimatname, dün Vekiller Heyeti tarafından tasdik edilerek meriyete girmiştir.

Devlet memurlarile bankalar ve devlet müesseseleri memurları aykırı kanunların teadülü hakkındaki kanunlara nazaran, bulundukları dereceden (Sonu Sa. 6 Sü: 1)

Viborg Şehri Henüz Fin Müdafililerinde

200,000
Gönüllü
Cepheye
Gidiyor

Londra, 5 (Hususi) — Fin - Sovyet harbine dair alınan son nâlumat şu merkezdedir: Viborg'daki Fin külli kuvvetleri amamile çekilmişlerdir. Geride kalan kuvvetler Sovyetleri meşgul etmektedir. Ve şehir hâlâ müdafilerin elindedir.

Sovyetler, daha fazla Viborg körfesindeki adalarla meşgul oluyorlar ve Fin kıtaları bu hareketi müşkülleştirmek için çalışıyorlar.

Finler, Ladoga gölü civarında da mühim bir muvaffakiyet kazandıklarını ve gölün içindeki Voma mevkiini istidat ederek Nansi adasını temas tesis ettiklerini bildiriyorlar.

Finlanda Cümhurreisi, Mareşal Mannerheim'i Sovyetlerin 18 inci fırkasını ve 24 üncü Sovyet tank alayını imha ettiğinden dolayı tebrik etmiştir.

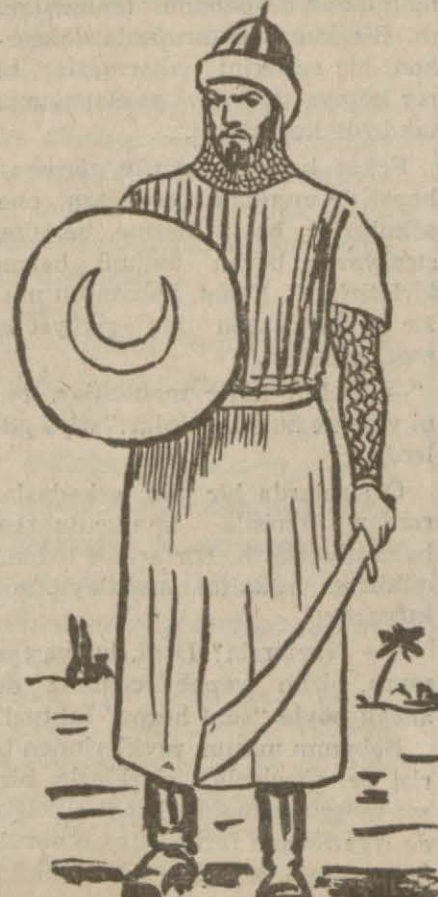
200,000 gönüllü gidiyor

Cenubi Afrika hükümeti, Finlanda salıbahmerine 50.000 sterlin göndermiş, bundan başka İngiltereye sl-pariş ettiği avcı tayyarelerinin Finlandaya gönderilmesini istemiştir. Bu tayyareler Finlandaya varmaktadır. Finlandaya bunlardan başka Fransa, İngiltere, Amerika, İtalya ve İsveçten de tayyareler gönderilmiştir.

3000 Amerika gönüllüsü yola çıkmak üzeredirler. İskandinaviyada kaydolunan gönüllüler 150.000 İsveçli, 50.000 Norveçli ve 4000 Danimarkalıdır. 25.000 Danimarkalı aile Fin çocuklarını kabule hazır olduğunu bildirmişlerdir.

Bu suretle kısa bir zaman zarfında (Sonu Sa. 6 Sü: 4)

TARİHİ TEFRIKAMIZ Salâhaddinieyyubî

Yakında Tan Sütunlarında

Bütün bir kıtaya karşı de-hâsile dayanan Salâhaddinieyyubî'nin hayatı hakkında Avrupalılar ciltler dolusu eserler neşretmişlerdir. Şark ile Garbin bu temasında işi taraflı da tahrik eden dini cereyanlar olmuş, fakat bu cereyanların altında ahlâkî, içtimai, siyasî birçok hâdiseler insanlığa yeni bir tarih, yeni bir devir açmıştır. Bu tarihte altın harflerle kaydedilen isim (Salâhaddinieyyubî) nin adıdır.

Birkaç Güne Kadar

Yazan: Merhumun Oğlu Dr. Kâmil Yazgıç

Kır Safaları, Bol Yemek Ve At Gezintileri

— 27 —

Ahmet Mithatın hususî hayatında, daha birçok masum zevkleri vardı: Meselâ, ona en fazla keyif veren âlemlerden birisi, ikide birde tekrarlanan kır safalarıydı. Babam, zevceleri için, Avrupadan hususî eğerler getirmiş, ve ata binmesini onlara da bizzat öğretmişti. Türkiye'de, ata binen ilk kadınlar da onlardı sanırım. Maa aile yapılan bu kır gezintilerine, annelerim de ekseriya atlarla iştirak ederlerdi.

Babam, bu gezintiler için hususî çadırlar bile yaptırmıştı, arabalara atlara binerek, hep birlikte uzak su başlarına gider, çadırlarımızı kurarak yerleşirdik. Bir çoklarına, babamın damadı Şair Muallim Nacinin de büyük bir neş'yle iştirak ettiği bu kır âlemleri, bazan çok uzun sürerdi: Çünkü, göçebe hayatı yaşamaktan, masum, saf, hattâ biraz da vahşi bir zevk duyan Ahmet Mithat her yaz, dağ başlarına, su başlarına çadırlar kurarak yürükler gibi serâzat yaşamayı âdetâ iltiyat ediniyordu.

Ahmet Mithatın, çok iri yapılı olduğunu yazmıştım. Onun yemek iştahı da heybetli bo-yu ile müteneşipti. Ve o iştahlı iştahlı yemek yerken:

— Ben, bu bol iştahı, yazın dağlarda su başlarında, geçirdiğim zamanlara borçluyum: Çünkü müessir iştah ilacı, yani en keskin hardal, bol, ve temiz hava ile, iyi sudur! — derdi.

En sevmediği yemekler arasında, etj hatırlıyorum:

— Et yerken, kendimi sırtlan sanıyordum! — derdi.

Fakat, hamur yemeklerine bayılır, pilâvı sever, ve pilâvdan bahsederken daima şu cümleyi söylerdi:

— Yemek te, tıpkı insan gibi, i-kisinin de yumaşığı sevilir! —

Daima yediği şeylerden birisi, pekmeze pişirilmiş ve üzerine bol bol ceviz ekilmiş bal kabağıydı. Bunu yerken de gülümser ve:

— Şu insanlar ne tuhaf? derdi, dünyanın en lezzetli şeyinin ismini, bazan dünyanın en yavan şeyine takarlar. Meselâ, bir takım tat-sız budalalara, makâmı hakaret-te: "Balkabağı!" denilmiş gibii!

Hattâ onun bir gün, "Tercüman-ı Hakikat" te, bu nüktesini biraz daha tevsi ettiğini, ve "balkabağı" serlâvhası altında, iğneli, imalı, nükteli, zarif ve fantezi bir fıkra yazdığını hatırlıyorum!

Babamın, hususî hayatında meşhur olan şeylerinden birisi de, su bardağıdır: Onun su bardağı, içine yarım surahi su alılabilecek kadar kocamandı, diyebilirim.

Biz, neşeli bir sırasını bulup bar dağının büyüklüğüne ilişkin o, da vudi bir kahkaha savurur:

— Tabii.. Derdi, Hergül kadar adam da, suyunu bülbul çanağın-dan içmez ya? —

Boğazına oldukça düşkün olduğunu söylediğim Ahmet Mithatın, devrin en iyi profesyonel muharrirlerinden birisi olduğu gibi, devrin en iyi amatör aşçılarından birisi olduğunu da iddia edersem gilmeyin:

Hakkikaten, biz, evde, onun öze-nip te, arasra yaptığı gibi mutfa-ğa girmesini âdetâ dört gözle beklerdik. Çünkü böreği, pilâvı, ve da ha bazı sevdiği yemekleri, Bolulu aşçıları taş çıkarcak bir nefaset-te pişirirdi.

Sevdiği gıdalar arasında, sütün de mühim bir mevkii vardı. Hattâ bu sevgisi yüzünden, bir aralık, sütçülüğe de merak sardırılmıştı. Ben babamın, uzun müddet sütçülükle de meşgul olduğunu ve İs-tanbulla sattığı süt kâşelerinin de, gazetesinde ortaya attığı fikir-ler kadar rağbet bulunduğunu hatırlarım. Çünkü onda, eline aldığı her işte mutlaka muvaffak ol-mak talii, veya hassası gasılacak kadar kuvvetliydi.

— Neylersin? Dedi, bu yaştan sonra, bizim yapabileceğimiz de ancak böyle "sunî horoz" luktur! —

Babamın masum zevklerinden birisi de, ağaçlarla, çiçeklerle, biz-zat meşgul olmaktı; kendi çiftliğin-de ırgatlardan fazla çalışıp yorul-duğu, hattâ bazan, cezalı mahkûmlar gibi saatlerce dinlenmeyi unu-tarak toprak kazdığı çok vakid! —

(Devam Var)

Hattâ bir aralık, —nereden ne-reye diyeceksiniz amma— Ahmet Mithat Efendi, cins tavuk yetiştir-meyi bile merak etmiş, ve bun-da da muvaffak olmuştu: Bu me-raklar yüzünden, Beykoz'daki çiftlik, âdetâ bir "nümune çiftliği" halini almıştı. Çünkü, meselâ zira-atçılıkta, hayvan yetiştirmek için-de kullanılan bütün fennî vasıta-lar o çiftlikte mevcuttu.

Ve meselâ, Türkiye'ye ilk "sunî kuluçka makinesi" ni, ve ilk "fennî arı kovani" ni getiren, ve bun-ları Türkiye'de ilk tecrübe eden a-dam da, Ahmet Mithattı.

O, Avrupadan, bunlarla birlikte, birçok nadide meyva aşıları, çi-çek tohumları, fidanlar da getir-tir ve bunları, tanıdığı ve tanımadığı köylülere bol bol dağıtırdı.

Beykoz'un meşhur kirazı, meş-hur vişnesi, meşhur elması, armu-du ve cevizi, Ahmet Mithat Efen-dinin yadığıdır.

Bu merakları yüzünden, babam, ufak tefek kazalar da geçirmişti: Meselâ bir gün, arılarını, yeni getirttiği kovanların içine naklet-mekle meşgulmuş. O sırada, bir fırsat bulan arılar, bir sürü halin-de babamın yüzüne hücum etmiş-ler. Zavallı babacığımın yüzü, da-vul gibi şişmişti. Fakat, bu kaza bile, ona neşesini kaybettirmedi.

Şişmiş yüzünü elle yoklayarak:

— Nasıl?.. Yavaş yavaş iniyor değil mi çocuklar? — Diyerek bize sorar, sonra da, gülerlek ilâve e-derdi:

— Sade güllü değil, balı seven de dikenine katlanmalı. Ben o ha-lin arılarını bana şimdi duyurdukla-rı acıyı, sonra verecekleri balların tadile bol bol gideririm! —

Yine o sıralarda, babam, tavuk cinsini ıslah için, Lögörn cinsin-den bir çok yumurtalar getirtmiş-ti. Onun, bu yumurtaları sunî ku-lucka makinesine koyduğu günler-deki hali görülecek şeydi. Gecele-ri uykusundan kalkarak makine-nin yanına gider, onun hararetini kontrol eder, gündüzleri, ba-zan, sırf bir an evvel eve dönmek, ve "sunî horoz" unu yoklamak i-çin, işinden erken çıkardı.

Nihayet, yumurtaları sunî ku-lucka makinesine konulduğundan tam 21 gün sonra, piliçler kâmilen meydana çıktılar. O gün babam, —teşbihte hata olmazsa— bir yi-ğın çocuğu birden doğurmuş bir ana gibi seviniyordu. Ondan sonra yeni doğan piliçlerin yemlerini, sularını, günlere kendi ellerile verdi ve o küçük, şirin mahlûklara gönüllü bir lâlâ ihtimam ve itina-sile baktı. O günlerde, elinde daima tavukçuluğa, piliç yetiştirmeye, pi-liç hizfıssıhhasına müteallik kitap-lar görülyordu. Bunları dikkatle okuyor, ve piliçlerine ona göre ba-kıyordu.

Tuhaf değil mi? O kuş beyinli mahlûklar da babamı tanımışlar-dı. Biz kümesin etrafında dolaşır-ken, hiç seslerini çıkarmazlar, bi-rrer köşeye sinnerler, yaklaştığımız takdirde kaçarlardı.

Fakat babamı görür görmez, hepsi de cıvıldaşa cıvıldaşa ona sokulurlar, hattâ ötesine, berisine sıçrayarak, bazan üstünü başını kirletirlerdi. Fakat, babam bu mu-zır şumarıktan hiç şikâyet et-mez, bilâkis:

— Bakın kâfir mahlûklar, be-ni yine ne hale koydular! — diye gül-lerdi.

O sıralarda bir gün, arkadaşla-rından birisile tavukçuluktan bahsediyorlardı. Bir aralık babam güldü ve sakalını sıvazlayıp göz kırparak:

— Neylersin? Dedi, bu yaştan sonra, bizim yapabileceğimiz de ancak böyle "sunî horoz" luktur! —

Babamın masum zevklerinden birisi de, ağaçlarla, çiçeklerle, biz-zat meşgul olmaktı; kendi çiftliğin-de ırgatlardan fazla çalışıp yorul-duğu, hattâ bazan, cezalı mahkûmlar gibi saatlerce dinlenmeyi unu-tarak toprak kazdığı çok vakid! —

(Devam Var)

GÜNÜN RESİMLERİ:

Sanayi erbabı dün Ticaret Odasında Vali Lûtfî Kırdarın riyasetinde bir toplantı yapmışlardır. Bu toplantıda İzmir Beynelmile Fuarına İs-tanbul sanayicilerinin iştiraki meselesi konuşulmuş, İzmir Belediye Reisi Behçet Uz izahat vermiş, Türkiye müesseselerinin geçen senelerden daha geniş ölçüde Fuara iştiraklerinin faydalı olacağına işaret etmiştir. Behçet Uz bilhassa şu sözleri ilâve etmiştir:

— "Memleketimiz geniş bir sulh ve sükûn içinde bulunuyor, bu sulh ve sükûn devam edecektir. İzmir Beynelmile Fuarına ehemmiyet at-

fetmemiz lazımdır. Hükûmetimiz bu hususta sanayicilerimize her tür-lü kolaylıkları gösterecektir.."

Bundan sinra Mıntaka Ticaret Müdürlüğü Avninin reisliğinde bir Fuar komitesi teşkil edilmiştir. Toplantıdan sonra Vali ve Belediye Reisi Lûtfî Kırdar Sanayi Birliğine gitmiş ve birlik erkânı ile daimî sergi hakkında hasbihalde bulunmuşlardır. İstanbul'da yapılacak daimî sergi hakkında imar plânına göre alınacak tertibat ta deriş edilmiştir. Resinde toplantıda bulunmuşlar ve Behçet Uz görülmektedir.

Yataksızlık Yüzünden Ölenler

İstanbul hastahanelerinde kâfi de-recede yatak bulunamamasından do-layı vuku bulan hâdiselerden ikisine dün bakılmış ve bunlardan biri Ye-dinci Asliye ceza mahkemesinde ne-ticelenmiştir:

Yedinci Asliye ceza mahkemesinde neticelenen dava şudur:

Taksimde oturan apartman bekçi-si Vartan hastalanmış ve gece saat 21 de can kurtaran otomobili ile Be-yoğlu hastahanesine götürülmüştür. Vartan muayene eden doktor —Galip Eral: "Boş yatak yoktur, diye has-tayı hastahaneye almadım. Vartan da sonradan kaldırıldı. Sürpapog hastahanesinde ölmüştür. Hastaya Müddeiumumi muavinini Hicabî Vartanın ölümünde doktorun ihmali olmadığını, ancak ilk sihhi tedaviyi yapmadığından bu hususta inzibati cezaya çarptırılması istemiştir.

Mahkeme, doktor Galip Eralın inzibati cezaya çarptırılması için müdde-umumiliğe müzekkere yazılmasına ve ihmali suçundan beraatine karar vermiştir.

İkinci dava

Yine aynı mevzuda bir davaya da Altıncı ceza mahkemesinde bakıl-mıştır. Bu davanın suçluları Hikmet isminde bir polislin ölümüne sebep oldukları iddiasile mahkemeye veri-len doktor Cevdet, Celâl ve Galip'tir. Müdafaa şahidi olarak Mazhar Os-man dinlenmiş, diğer şahitlerin din-lenmesi ve Tıbbi müdürlüğü ile Sıhhat müdürliğünün yazılan tezke-relere cevap vermesi için muhakeme başka güne kalmıştır.

Dünkü Matbuat Davaları

Yeni Adam Mecmuasının 259 uncu sayısını iştirak ettiği gündün sonra, müddeiumumiliğe verdikleri için İs-mail Hakkı Baltacıoğlu aleyhine aç-ılan Matbuat kanununa muhalefet davası dün yedinci asliye ceza mah-kemesinde neticelenmiştir. Mahkeme Baltacıoğlunun beraatine karar ver-miştir.

Mizahi Açıkgoz gazetesinin dör-düncü sayısında iştirak eden bir ka-rikatür ve yazı müddeiumumilik ta-rafından müstehcen mahiyette görü-l-düğünden gazetenin neşriyat müdür-ve sahibi Salih mahkemeye verilmiş-tir. Dün yedinci Asliye ceza mahke-mesinde, sorgusu yapılan Salih, ken-disinin gazeteci olmadığını, bu işler-den anlamadığını, hatı için neşriyat müdürü olduğunu ve gazetenin yazı işle-ri ile asla meşgul bulunmadığını söy-lemiş, o resim ve yazının bir Av-rupa mecmuasından alındığını bil-dirmiştir.

Birinci asliye ceza hâkimliğinde ehli vukuf olarak dinlenen ressam Şevket Dağ, karikatürün sanat eseri olmadığını ve çok çirkin mahiyette görüldüğünü anlatmıştır.

Müddeiumumi suçlunun tecziyesini istemiştir. Mahkeme Salihin bir ay hapsine ve 15 lira para cezası ödeme-sine karar vermiş, mahkûmiyetini te-cil etmiştir.

Yalovanın Cengiler köyünden İb-rahim Evci, Yalova pazarından kö-yüne dönerken, eşeğiyle beraber do-narak ölmüştür. Yalovada şiddetli soğuklar hüküm sürmektedir.

Bergamada da Turanlı nahiyesine bağlı Muratlar köyünden Ayşe, kö-yüne dönerken, donarak ölmüştür.

Amerikaya Amerikan Fıstığı Sattık Bu Yıl 12 Bin Ton Şeker Istihsal Edilecek

Alpullu Şeker fabrikası Trakyada pancar müstahsilleri ile pancar yetiştirme taahhüt mukavelelerini imzalamaya başla-mıştır. Pancar ziraatı için tefrik edilen arazi tamamen sürdürü-lerek hazırlanmıştır.

Tohum ekilmesi için havalarm müsaadesi beklenmektedir. Bu ha-fta içinde zeriyaat başlanması ümit edilmektedir. Birinci nevi Edirne peynirlerinin tenekesi 620, Uzun-köprü ve Lüleburgaz peynirlerinin tenekesi 500 - 550, İstanbul buzha-nesindeki Anadolu peynirlerinin de 450 - 475 kuruştur.

Susam ihraç edilemiyor

Ellerinden lisans müsaadeleri alın-mış olan susam ihracatçılarına hâlâ ihracat için müsaade verilmediği gi-bi susam fiyatları da henüz tesbit e-dilmemistir. Sovyet Rusya ve İskan-dinav hükûmetleri piyasamızdan kül-liyetli miktarda susam almak için tüccarlarımızı müraacaat etmişlerdir.

İngiliz kliringi

Türk - İngiliz ticaret anlaşması mucibince iki hükûmet arasındaki kliring muamelelerinin hesap ba-kiyelerinin tasfiyesine başlanmıştır. Numara sırasile Merkez Bankası-naki muameleler neticelendirilmek-tedir. Bundan böyle İngiltere ile ta-kas suretile ticarî muamele yapıldığı için artık klirink usulü tamamen kaldırılmış bulunmaktadır.

Lodos Fırtınasından Vapurlar İşleyemedi

Marmara ve Ege denizinde evvel-ki akşam başlayan lodos fırtınası dün sabah şiddetlenmiştir. Bu yüzden öğleden sonra Kadıköy ve Haydar-paşa postaları ile Ada postaları bir-müddet yapılamamıştır. Boğazıcı va-purları da Köprüye dönüş seferle-rinde gecikmişlerdir.

Dün sabah Florya ile Yeşilköy a-rasında sahil kısmında dalgalar ta-rafından atılmış yer yer kereste yi-ğnları görülmüştür. Bunun bir de-niz kazasından ileri gelip gelmediği araştırılmaktadır. Diğer taraftan fı-rtına yüzünden bir geminin kereste hamulesini boşalttığı ve bu kereste-lerin bu yüzden sahile vurduğu da tahmin edilmektedir.

Bir vapur boşaltıldı

Dün sabah Kadıköyünden kalktı-kı-tan sonra tarife harici olarak Hay-darpasaya uğrayan Heybeliada va-purunun, fazla yoleu aldığı için Hay-darpasadan hareketine liman reisi tarafından müsaade edilmemiştir.

Liman reisliğinin izdihama mâni olmak için seferlere ilâve yapılma-sı istiyecesi söylenmektedir.

Donarak ölenler

Yalovanın Cengiler köyünden İb-rahim Evci, Yalova pazarından kö-yüne dönerken, eşeğiyle beraber do-narak ölmüştür. Yalovada şiddetli soğuklar hüküm sürmektedir.

Bergamada da Turanlı nahiyesine bağlı Muratlar köyünden Ayşe, kö-yüne dönerken, donarak ölmüştür.

ikinci nevi beyaz peynirlerin stoku 25 - 40 bin tenake kadar tahmin e-dilmektedir. Birinci nevi Edirne peynirlerinin tenekesi 620, Uzun-köprü ve Lüleburgaz peynirlerinin tenekesi 500 - 550, İstanbul buzha-nesindeki Anadolu peynirlerinin de 450 - 475 kuruştur.

Susam ihraç edilemiyor

Ellerinden lisans müsaadeleri alın-mış olan susam ihracatçılarına hâlâ ihracat için müsaade verilmediği gi-bi susam fiyatları da henüz tesbit e-dilmemistir. Sovyet Rusya ve İskan-dinav hükûmetleri piyasamızdan kül-liyetli miktarda susam almak için tüccarlarımızı müraacaat etmişlerdir.

İngiliz kliringi

Türk - İngiliz ticaret anlaşması mucibince iki hükûmet arasındaki kliring muamelelerinin hesap ba-kiyelerinin tasfiyesine başlanmıştır. Numara sırasile Merkez Bankası-naki muameleler neticelendirilmek-tedir. Bundan böyle İngiltere ile ta-kas suretile ticarî muamele yapıldığı için artık klirink usulü tamamen kaldırılmış bulunmaktadır.

Hisarların Vaziyeti Tetkik Ediliyor

Belediye, Belediyeler Bankası-nan alacağı 5 milyon liradan şimdi-ye kadar 1,960,000 lira almıştır. Fa-kat son vaziyet dolayısıyla bu para henüz tamamiyle sarfedilememiştir.

Hisarların vaziyeti

Anadolu ve Rumeli hisarlarının müstakbel vaziyeti hakkında şehirci-lik mütehassısı Prost tarafından ha-zırlanacak olan plâna esas teşkil et-mek üzere İstanbul belediyesi Arke-oloji müzeleri umum müdürliğüne müraacaatla eski eserleri koruma en-cümeninin mütalâasını sormuştur.

Bunun üzerine müzeler idaresi Hi-sarların tarihi ve bedii kıymeti etra-fında, burada yapılacak işlerin mahiyeti üzerinde bir rapor hazırlama-ya başlamıştır.

Nafia Vekâleti, Belediye tarafın-dan hazırlanan Mecidiyeköy plânı-nın bazı noktalarına itiraz etmekte-dir. İmar plânının Karaköyle Topane-arasındaki sahaya ait kısmı üzerinde de tadilat yapılmasına lüzum hasıl olmuştur. Yapılan tadilata göre, Ka-raköyden Liman hanına kadar de-vam edecek olan cadde, sahil kis-simından uzanacaktır. Cadde Liman hanından itibaren içerden devam e-decektir. Yolcu salonunun önünde de büyük bir meydan bulunacaktır. Taksimden Boğazkesen caddesini takiben incek olan cadde bu mey-dana ilâve olacaktır.

Sinemaların Fiyatları İndirildi

Belediye daimî encümeni, sinema-cıların itirazları üzerindeki tetkikini bitirmiş, son kararını dün vermiştir. Encümen eski kararında ısrar et-mekte ve sinemacıların yeni sinema fiyatları hakkında itirazlarını gayri varit görmektedir. Encümenin tesbit etmiş olduğu fiyatların tatbikine başlanmıştır. Bazı küçük sinemalar da kendilerinin birinci sınıf sinema addedilmesi için müraacaatla bulun-muşlarsa da belediye bu müraacaatı reddetmiştir.

Otobüs fiyatları

Otobüs komisyonu dün otobüsçü-lerden bir grup celbederek kendile-rinden izahat almıştır. Otobüsçüler, yedek malzemesinin yükselmesinden ve benzin fiyatlarının artmasından dolayı hali hazır fiyatlarla servis ya-pamıyacaklarını beyan etmekle be-raber otobüs fiyatlarına zam yapıl-masına da taraftar olmamakta, sa-dece, belediyenin otobüslerden al-makta olduğu hisseden vazgeçmesini istemektedirler. Komisyon bu hususu tetkikten geçirecektir.

Yeni ortamektepler

Kartal orta mektebi 11 marttan i-tibaren açılacaktır. Pendik orta mek-tebindeki talebelerin bir kısmı, bu-rayı nakledilecek, böylece Pendikte-ki orta mektepte çifte tedrisata nâ-hayet verilmiş olacaktır.

Bir Köşk Yandı

Dün sabah saat 10 da Kadıköyde Neşet Paşa sokağında Ankara Ziraat Enstitüsü müdürü Nesibe ait 15 nu-maralı köşkte yangın çıkmış, bina tamamen yanmıştır.

Yangını ilk defa Beyazıt kulesi görmüş, Yangına Kadıköy itfaiye grubundan başka Üsküdar grubun-dan da takviye müfrezesi gönderil-miştir. Yangın ancak iki saatte sön-dürülmüştür.

Ateşin mutbah bacasındaki kurum-ların tutuşmasından çıktığı anlaşılmıştır. Köşk Ankara Sigorta şirke-tine dört bin liraya sigortalıdır.

İtfaiye grupları bu yangından dö-nerlerken Kadıköyde Yeldeğirmeni caddesinde Dimitriye ait 117 nume-ralı evde de yangın çıkmış, aynı grup lar bu yangını da söndürdükten son-ra dönmüşlerdir.

Kuyuya Düşti

Silivrinin Sayman köyünden Öme-rin kızı 2 yaşında Vasiye ağzı açık kuyuya düşüp boğulmuştur.

TAKVİM

6 Mart 1940
ÇARŞAMBA

3 üncü ay	Gün: 31	Kasım: 120
Arabi: 1358	Rumî: 1356	
Muharrem: 26	Subat: 22	
Güneş: 6.27 — Öğle: 12.26		
İkinci: 15.38 — Akşam: 18.06		
Yatsı: 19.34 — İmsak: 4.48		

BUGÜN

Şark Aleminde

Yazan: Ömer Rıza DOĞRUL

Bağdattan gelen arapça gazeteler, Irak'ta vuku bulan son hadiseleri aydınlatan müteaddit vesikaları neşretmektedir. Bu vesikalardan en mühimmi, Başvekil Nuri Sait paşanın kral naibine verdiği istifanamedir. İstifaname Irak'ın son senelerde yaşadığı siyasi hayatı icmal ediyor ve Irak'ın siyasi buhranlarından kurtulması için takip edeceği hattı hareketi, bu gibi resmi vesikalarda eşine nâdiren tesadüf edilecek bir sarahatle anlatıyor.

Mühim Bir Vesika:

Nuri Sait paşa son senelerde bir-biri ardınca Irak'ta vuku bulan hükümet darbelerinden bahsederek evvelâ "bir takım sergüzeştçiler, suikast ve darbe hükümet yapar. Onun bu sözlerle Bekir Sıtkı paşa tarafından yapılan hükümet darbesine işaret ettiği gayet sariftir. Bekir Sıtkı paşanın iş başına geçirdiği hükümetin ne yaptığını anlatan satırlarda da onun "memleketi en büyük tehlikelere maruz kıldığı ve memleketi birçok kıymetli adamlardan mahrum ettiği" kaydolunuyor ve daha sonra memleketin bunlardan kurtarılması üzerine maziye unutmak siyasetinin takip olunduğunu ve bununla millî birliğin ve millî yükselmenin temini istihdaf edildiğini söylüyor ve şu satırları ilâve ediyor:

"Fakat bu siyasetin yanlış olduğu süratle anlaşılmış, çünkü iktidar mevkini ele geçirmek için yeni bir suikast hazırlanmış ve bu suikastı hazırlayanlar, maziye unutmak siyasetini icap ettiren saikleri anlamadıklarını göstermişlerdir."

Suikastlar 1

İkinci suikastı hazırlayanlara karşı gayet mülayim davranılmış, verilen cezalar hafifletilmiş ve böylece adil ve ihsan siyasetinin takibine devam edilmiş ise de, bunun da verdiği netice, bütün dünyanın buhran içinde yüzdüğü bir sırada suikastların yeniden başgöstermesi ve Irak'ın istikrarına zarar vermesi da öldürülmesi olmuştur."

Nuri Sait paşa vaziyeti bu şekilde hulâsa etmekle, Irak'ın son senelerde yaşadığı hayatın; darbe hükümet, darbe hükümete mukabil hareket, suikast, suikastlara mülayim mukabele içinde geçmiş olduğunu tebariz ettiriyor ve bilhassa Irak'ta "siyasi mücerimlik" cereyanının alıp yürütmesine mâni olmak için her şeyi yapmak lazım geldiğini izah ediyor. Çünkü bu cereyanın önüne geçilmezse "bu âfet kökleşir, ve memleketi de uçuruma sürükler" diyor.

Bu yüzden Nuri Sait paşa memleketi hem dahili, hem harici tehlikelere maruz bırakacak olan bu gibi cereyanlara katı bir darbe indirmek ve bu suretle memleketi bu cereyanların gerrinden kurtarmak lehindedir. Irak Başvekilli, bütün Irak efkârını umumiyesinin de aynı düşünce de bulunduğunu, istifanamesinin muhtelif yerlerinde tekrar etmektedir.

Başvekilin Azmi

Nuri Sait paşanın bu vestakada tasvir ettiği manzara, şüphe yok ki, hüznün vericidir. Çünkü komşumuz Irak'ın, siyasi sarsıntılar ve istikrarsızlıklar içinde geçireceği vakit bulunmamak gerektir. Memleket, bilhassa büyük bir insa siyasetine ve tam bir sükûn ve istikrar içinde bu insa programının büyük bir himmetle tatbikına muhtaçtır.

Nuri Sait paşanın yeni bir hükümet teşkil etmesi, onun Irak'ı istikrarsızlıktan ve siyasi sarsıntılardan kurtarmağa azim ve Irak efkârı u. umumiyesinin bu azmi teyit ettiğini gösteriyor. Bu yolda kazanılacak her muvaffakiyet, Irak namına en büyük kazançtır. Ve Nuri Sait Paşa bu yolda en büyük muvaffakiyetleri kazanmağa namzettir.

Belçika Kralının Mühim İstisareleri

Brüksel, 5 (A.A.) — Kral dün general Denis ile, Başvekil Pierlot'u kabul etmiş ve Hariciye Nazırı Spaak, Milli Müdafaa ve Sıhhiye Nazırları ile görüşmüştür.

Romaya Giden Bir Alman Prensi

Roma, 5 (A.A.) — Prens Otto Von Bismark, Almanya büyük elçiliğinde mühim bir mevkî işgal etmek üzere buraya muvasalat etmiştir.

SON HABERLER

Garp cephesinde İngiliz topçu kuvvetleri düşmana ateş ediyorlar

Mister Welles Bu Akşam Parise Gidiyor

Lozan, 5 (A.A.) — Dün Lozana gelen Sumner Welles, doğrudan doğruya oteline gitmiştir. Kendisi yorgun gözüküyordu. Welles, çağamba akşamı Parise hareket edecektir. O zamana kadar Berlini ziyareti hakkında Amerikan Hariciyesine raporlarını yazacaktır.

Şahtı Amerika'ya çağırıldılar

National Zeitung'un Berlin muhabirinin zannettiğine göre, Almanya'nın Amerika ile iktisadi münasebetlerinde bulunması ihtimallerine dair Welles ile Dr. Schacht arasında yapılan görüşme esnasında Welles, Dr. Schacht'ı Amerika'ya davet etmiştir.

Roma, 5 (A.A.) — Birleşik Amerika'dan avdet eden Amerikanın Londra elçisi Kennedy Romaya uğramış ve Amerikanın Roma elçisi Phillips ile görüşmüştür.

Kennedy Sumner Welles'in yakında İngiliz ricaline vâki olacak ziyareti esnasında kendisile görüşmek üzere o tarihte Londrada bulunacaktır.

Welles'in getireceği malûmat

Vaşington, 5 (A.A.) — Sumner Welles'in seyahatindeki mâna ancak Vaşingtona döndükten sonra anlaşılacaktır. Filhakika her şey Roosevelt'in Welles tarafından getirilecek malûmattan istifadesi tarzına bağlı bulunmaktadır. Roosevelt, Welles'in avdetinden sonra Avrupa harbini durdurmak imkânlarının kullanılacağına beyan edebilecek ve bu suretle siyasi muhasımlarına karşı vaziyeti kuvvetlenebilecektir.

Garp Cephesinde Almanlarla İngilizler Arasında Bir Temas

Belçika Meclisinde, Almanların Düşürdüğü Belçikalı Tayyarecinin Hâtırası Taziz Edildi

Londra, 5 (Hususi) — Garp cephesinde kayda değer bir hâdise vuku bulmamıştır. Fakat Garp cephesinde hareket eden İngiliz hava kuvvetleri şimali Almanya üzerinde, Fransız tayyareleri de hudut hattı üzerinde, Almanlar da Fransa üzerinde keşif uçurları yapmışlardır. Garp cephesinin İngiliz kısmında ilk olarak bir İngiliz mevkine taarruz eden Almanlar, bir aralık bu mevkî işgal etmişler ve bir kaç İngiliz esiri almışlardır da burası bilâhare istirdat olunmuştur.

Lord Gord, bugün kuvvetli bir Alman mevkîni tahrir eden bir Fransız neferini İngiliz nişanile taltif etmiştir.

Belçika Meclisinde

Brüksel, 5 (A.A.) — Mebusan Meclisi içtimanın başlangıcında, reis Van Canelact, bütün mebuslar ayağa kalkmış olduğu halde, bir Alman tayyaresinin taarruzuna kurban giden mülâzim Henrardın hatırasını yad ederek, Belçika bitareflüğünün, Alman tayyareleri tarafından mütemadiyen ihlâl edildiği tarzındaki kasdı tebariz ettirmiştir.

Bundan sonra Başvekil Bapierlot, memleket şerefi ve memleket hukukunun siyaseti namına, hükümetin, maddi ve bilhassa manevi tazminat istediğini izah etmiştir.

Harbiye Nazırı, ilk ateşin, Belçika tayyareleri tarafından açıldığını tasrih etmiş ve Henrardın, sadece taarruza mukabele ettiğini ve bu esnada, kalb nahiyesinden müteaddit kurşun yarası aldığını söylemiştir.

Sovyet - Alman

Hududu İşaretlendi

Moskova, 5 (A.A.) — Sovyet - Alman merkezi hudut komisyonu aşağıdaki tebliği neşretmiştir:

Takriben 1500 kilometre uzunluğunda Alman - Sovyet hududu boyunca hudut işaret dirkləri tesisi işi, 27 Şubat 940 tarihinde bitmiştir. 2820 işaret direği dikilmiş ve yeni hududun heyeti umumiyesinin topografî haritası çıkarılmıştır.

300 Milyon Sterlinlik Harp İstikrazı

Londra, 5 (A.A.) — Sir Con Simon, Avam Kamarasında, 300 milyon Sterlinlik bir harp istikrazı ihdas edildiğini bildirmiştir.

Bu istikraz tahvilleri 10 ve 19 seneye vadeli olup yüzde üç faizlidir.

Romanyanın Ankara Sefiri Değişiyor

Rumen Harici Ticareti Yeni Zaruretlere Göre Tanzim Ediliyor

Bükreş, 5 (Hususi) Muhabirimizden — Millî propaganda nazırı Radian'ın istifası üzerine propaganda nazırlığına millî kalkınma cephesi nazırı Giurescu ve bu nezaret müteşarlığına da Romanyanın Ankara büyük elçisi Stoica, Romanyanın eski Moskova büyük elçisi Gregorce'un Ankara elçiliğine tayin edilmesi muhtemeldir.

Rumen harici ticaret rejimini tadil eden kraliyet kararnamesi, bugün neşredilmiştir. Kararnamenin başlıca gayesi memleketin sinai faaliyetini millî menfaatlere ve inkişaf eden Avrupa vaziyetinin tahmil ettiği zaruretlere göre idare etmektir. Kararname bilhassa spekülasyona maruz kalan ve Romanya için bir gün mübrem bir ihtiyaç sırasına geçecek olan bazı iptidai maddelerin kullanılması işinin bir nizama bağlanmasını istihdaf eylemektedir.

Sofya Elçimiz Şehrimize Geldi

Sofya elçimiz Şevki Berker dün sabahki semplon ekspresile şehrimize gelmiştir. Elçimiz Parkotele inmiştir.

Mezunen gelen Şevki Berker, burada bir kaç gün kaldıktan ve Ankaraya gittikten sonra Sofyaya dönecektir.

Sofya sefirimiz, kısaca şu beyanatta bulunmuştur:

"Türk - Bulgar münasebetleri çok iyidir. Aramızdaki dostluk gittikçe daha fazla inkişaf ediyor. Bulgaristandaki son kabine tebeddülü, dahili sebeplerden ileri gelmiştir.

Bulgaristanda askere çağırılanlar, her sene olduğu gibi muayyen ve mutad talim devresi için alınanlardan ibarettir. Bunun haricinde bir hazırlık yoktur.

İtalya Elçisi Geldi

İtalyan büyük elçisi De Pepo, dün sabah Ankaradan şehrimize gelmiştir

RUMEN - BULGAR Hududunda Bir Hâdise

Bükreş, 5 (A.A.) — Bulgar komitacıları Romanyanın hudut civarındaki Kilitaki köyünü basmışlardır. İki hudut bekçisi yaralanmış, iki komitacı ölmüştür.

FELEK

İçkiye Yüzde Yüz!

Yazan: B. FELEK

Fevkalâde haller, fevkalâde tedbirler icap eder. Geniş ölçüli hâdise ihtimallerini küçük boyda çarelerle karşılamak balık ağıla çadır kurmaya benzer.

Onun için dünyadaki fevkalâde ahvalın bizdeki muhtemel tesirlerini karşılamak üzere hükümetimizin aldığı tedbirleri hepimiz tasvip ile karşılarız.

Bu arada vergi ve tekâlife dair olan zamları da aynı anlayışla hüsnü telâkki ederiz. Lâkin bu pek tabii olan tasvip ve terfî hareketlerimiz bizi bir nokta üzerinde ısrar ile durmaktan menedemez.

940 yılı bütçesinde 28 milyonluk bir açık var. Bunun sebebi Avrupa harbi dolayısıyla gümrük ve diğer varidatta görülen eksilmedir. Bunu kapamak için hükümet bir takım mali tedbirler alıyor. Bunun ilk tezahürlerinden biri şekerin kilosuna yapılan 10 kuruş zamdır. Lâkin bu on kuruş bütçe açığının kapanmasına kâfi değildir. Geçenki nutkunda da Sayın Başvekilimizin işaret ettiği gibi muamele, kazanç ve istihlak gibi diğer bazı vergilere de birer miktar zam yapılacaktır.

İştittik ki; bu meyanda spirtolu içkilere de yüzde sekiz zam olacaktı. Azdır efendim! Nisbetsizdir. Şekere yüzde kırka yakın bir zam yaparken muzır bir keyif maddesi olan spirtolu içkileri yüzde sekizle bırakmak olamaz. İçkilere yüzde yüz zam yapılmasını isteriz.

Bunu içenler de, içmeyenler de, hele içmeyenler pek yerinde bulacaklardır. Böylece bir taraftan içki iptilâsına karşı bir tedbir, diğer taraftan da hükümete keyif yolile bir varidat temini edilmiş olur.

Zaten bu zıkkımı içenler: "İç bade, güzel sev, var ise aklî şudur" "Dünya var imiş, ya ki, yok imiş ne umurun"

Demiıyorlar mı? İçerler ve içerlerken dünyada olup biteni unuturlar. Böyle güzel nisanlar da, bugünkü şerait içinde pek ucuz olamaz.

İçkilere yüzde yüz zam, şekerden kalori alacak iken bunun pahalılaşması yüzünden bazılarının spirtoda kalori aramalarına da mâni olduğu gibi, sarhoşluk yüzünden birçok aile ocaklarında kaybolmuş olan dirlik düzenliğin avdetine vesile olur.

Ben, ötedenberi olduğu gibi bu sefer de, bu fırsattan istifade ederek içkiye ağır veri konulmasını ehemmiyetle ileri sürüyorum. Bu yazım belki işret müptelâlarının hoşuna gitmez. Fakat eminim ki, geri kalan azim ekseriyet benimle beraberdir. Zaten amansız bir mantık da bizi buna icbar etmektedir.

Şekere yüzde kırk zam ettiren icaplar, içkiden yüzde yüz almadan kırılmaz.

Müttefikler Boğazdan Ne Zaman Harp Gemisi Geçirebilirler?

Londra, 4 (A.A.) — Reuter bildiriyor:

Avam kamarasında işçi mebus Henderson, Türk - Fransız - İngiliz karşılıklı yardım muahedelerinin, şimdiki harbin ihtimalleri dahilinde olarak, İngiliz ve Fransız harp gemilerinin Boğazlardan geçmesine müsait olacak surette Montreux mukavelesinin 19 uncu maddesi hükümlerine uygun olup olmadığını sormuştur.

Butler, bu suale şu cevabı vermiştir:

"Yardım muahedesi tatbik mevkiine konulduğu takdirde, Türkiye muharip olacaktır. Ve binaenaleyh Montreux mukavelesinin 19 uncu maddesi mucibince İngiliz ve Fransız harp gemilerinin Boğazlardan geçmesine, eğer istenilirse, müsaade etmekte serbest bulunacaktır.

Binaenaleyh, Montreux mukavelesinin 19 uncu maddesinin karşılıklı yardım muahedesiyle hiçbir alakası yoktur."

İki Arap Şeyhi Arasında İhtilâf Çıktı

Şam, 5 (A.A.) — Şimali Arabistanda Neveit'den bildiriliyor:

Diabai Emiri Seyh Malik ile Diabai Valisi Seyh Rasit bin Mektab arasında bir ihtilâf çıkmıştır.

Seyh Malik şehri muhasara etmiştir. Vali 200 suvari ile karşı çıkmıştır. Bir musadece olmuştur. Bir çok ölü ve yaralı vardır. Her iki taraf dostlarından imdat istemişlerdir ve şeyh Malike, Maskat sultanından yardımcı kuvvet gelmiştir. Muhasama devam etmektedir.

HÂDİSELERİN İÇYÜZÜ

İsviçredeki Nazist teşkilâtı, reislerinin tevkihi üzerine, fesholunmuştur. İsviçre Nazistlerinin reisi olan Tobler, bir müddet mukaddem bu teşkilâtın başından istifa etmiş ve bir Alman casus şebekesinin başında çalışmağa başlamıştı. Çok geçmeden Zürih zabıtası bu adamı yakaladı ve onun İsviçrede kendi ihtiyarile sürgün hayatı sürüyormuş gibi görünen Almanlarla düşüp kalktığını tesbit etti. Bu ihtiyari sürgünler arasında eskiden Berlin polis müdürü olan bir zat bulunuyordu. Londra gazetelerine göre bu ihtiyari sürgünlerin vazifesi, İngiltere ve Fransa aleyhinde çalışmaktır.

Daily Sketch gazetesinin verdiği malûmata göre İngiltere bazı hükümet daireleri, resmi vesikalara karşı ihmal göstermektedir ve bu yüzden hükümete ait bir çok evrak ziyaa uğramaktadır. Harbin başlamasından beri, hükümet evrakını ihtiva eden 17 çanta zayi olmuştur. Bunların ekserisi otomobiller içinde bırakılmış, otomobilin sahibi dönmüş çantasının yerinde yeller estiğini görmüştür. Fakat İngiliz gazetesi, bu çantaların çoğunun ehemmiyetsiz evrak ile dolu olduğunu söylüyor.

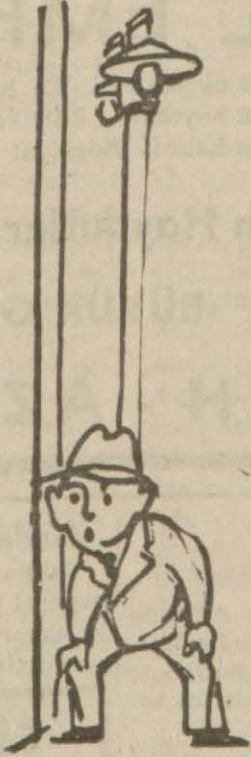
Vaşingtonun siyasi mahfilleri, Amerika Cümhuriyeti Mister Roosevelt'in Avrupaya gönderdiği Mister Welles'in getireceği cevabı şimdiden tahmin ettiğini söylüyorlar. Bunlara göre Roosevelt, müttefiklerin Naziliği ezinceye kadar harbedecekleri kanaatinde.

Fakat Mister Roosevelt, Berlinden hususi bir takım malûmat almış ve bu malûmattan Nazistlerin, şiddetli bir harp vukuundan önce harbe son vermek fikrinde olduklarını anlamıştır.

Mister Roosevelt'in bütün umidi de bu nokta üzerinde temerküz ediyor. Amerika Cümhuriyetine göre müttefikler gevşeklik göstermeyeceklerdir. Fakat Nazistlerin fırsattan istifade etmeleri mümkündür. Avrupa diplomasisi ise Roosevelt tarafından vuku bulan teşebbüsün hiç bir netice vermiyeceğine kanidir.

Son günlerde, yeni bir Alman Cep zırnısının Cenubi Atlantige vardığı şayi oldu. Hattâ bir muharebe vukubulduğu birkaç kere söylendi. Bütün bu şaytaların ortaya çıkmasına sebep, Lahn namındaki Alman levazım gemisinin Montevideo'ya uğruyarak petrol ve levazım aldıktan sonra süratle hareket etmesidir. Onun bu hareketi, son şayiaların çıkmasına sebep olmuştur.

Son zamanlarda Hitlerin 15 Martta büyük taarruza geçeceği hakkında bir şayia çıktı. Londra gazetelerinden birine göre bu şayia takip olunmuş ve onun en nihayet, bazı bitaraf memleketlerdeki Alman sefaretlerinden çıkmış olduğu anlaşılmıştır. Bu yüzden bu habere pek te inanılmıyor. Fakat bu haberi yaymaktan ne gibi maksatlar gözetildiği de henüz anlaşılmamış bulunuyor.

Balkan Güreşlerinde Kazananlara Bugün Mükâfat Verilecek

Şehrimizde bulunmakta olan Balkanlı güreşçiler şerefine Vali Lütfi Kırdar, dün akşam Tokatlıyanda bir ziyafet vermiştir. Dört müttefik dost milletin sporcu gençleriyle bir arada geçirilen ziyafet, geç vakte kadar neşe içinde devam etmiştir.

Bugün mükâfatlar verilecek

Beden terbiyesi genel direktörlüğü adına güreş federasyonu da bugün yine Tokatlıyanda misafirler şerefine 120 kişilik bir öğle ziyafeti verecektir. Bu ziyafette Balkan güreş müsabakalarında derece alanların mükâfatları verilecektir.

Sipahi Ocağındaki Atlı Müsabakalar

Her ayın ilk haftası Sipahi ocağında yapılmakta olan müsabakalar Cumartesi günü akşamı yapılmıştır. Bu müsabakalarda alınan neticeler şunlardır:

İlk parkur şimdiye kadar hiç müsabakaya girmemiş atlar arasında yapılmış, buna yalnız Prens Sait Halim'in Sahab'ı dahil olmuştur. Ocağın fahri binicilik muallimi Bayan Melâhat'ın yetiştirdiği bu at yaptığı atlayışlarla bir klâs hayvanı olduğunu göstermiştir.

İkinci müsabaka ocak talebeleri arasında yapılmıştır.

Bayan Kinke ocağın zafer isminde ki at ile birinci, Bayan Ruyje Efekızı ile ikinci olmuştur.

Kolay katagori Dressaj müsabakasında da Bayan Cahide, Yılmaz ile birinci, Kemal ikinci gelmiştir.

Son müsabaka hafif katagori Dressaj müsabakası olmuş, Bayan Kinke kendi at ile birinci, Müller zaferle ikinci gelmiştir.

Müsabakalara gelecek ayın ilk cumartesi günü devam edilecektir.

Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğü Bütçesi

Bütün müdüriyeti umumiyelerin bütçelerinde yapıldığı gibi Beden terbiyesi bütçesinden de 68 bin liranın tenkisi tekkarrür etmiştir.

Genel direktörlük eğitmen kursunu açmaktan sarfı nazar etmiştir.

Yalnız her sene on gencin Gazi terbiye enstitüsünde bütün masrafları Beden terbiyesi direktörlüğüne ait olmak üzere okutulmasına karar verilmiştir.

Maarif Vekâletile bu hususta mutabakatı hasıl olmuştur. İstanbulda alkonulan eğitmenler Anadolunun muhtelif yerlerine tayin edileceklerdir.

Muhteşem Bir Hafta

Dehşet Verici

Filme çekmek için insanların öldüğü

Afrikanın korkunç esrar dolu vahşi insanları ve vahşi hayvanlar dünyası

Binlerce filler... Yüzlerce arslan... Binlerce vahşi canavar... Afrikanın görülmemiş binlerce vahşi hayvanları arasında geçen

TÜCCAR HORN

(TRADER HORN)

Türkçe Sözlü Filmi

BUGÜN BAŞLADI!

Ayrıca

FREDERICH MARCH ve KAROL LOMBARD'ın

YALANCILAR ŞAHİ

Bayazıtta

İstanbul'un İmar Plânına göre yeni inşa edilen ilk muhteşem binası

MARMARA

SİNEMASI

1 — Fennin en son tekemmülleri, tekemmül gözönüne alınarak en son üslûpla inşa olunmuştur.

2 — En son sistem filtreden geçme soğuk ve sıcak hava tertibatı, dünyanın en büyük Transatlantikler KUİN MARİ ve NORMANDİ ve dünyanın en büyük sinemalarında vardır.

3 — Sesli makinalar, dünyanın en meşhur WESTERN-ELEKTRİK MİROFONİK Cihazlarıdır.

4 — İstanbul'un İmar tarihine ilk iktihar olunacak eseri vermektedir.

ACILISINA 4 GÜN KALDI.

Sevilmeli ve Dilber

İspanyol Yıldızı

IMPERIO ARGENTINA

Güzelliğin.. Kadınlığın.. Aşkın.. İhtirasın.. Kadın ve Erkek hislerinin en canlı ifadesi.

AYŞE

Gözler kamaştırıcı dekor - Lüks ve ihtişam dolu sahneler - Kızgın çöllerin esrarlı hayatı - Dünya destan ve efsanelerine karışan sahraların korkunç sırları - 10.000lerce figüran - Emsalsiz bir temsil heyeti - herkesi coşturacak orijinal Arap havaları ve raksları, memleketimizin şarkı ve gazelleri.

Şeref Galası Olarak

TÜRKÇE, İSPANYOLCA ŞARKILI ve TÜRKÇE SÖZLÜ

Bu Akşam SÜMER'de

Bu Film Pek Yakında İzmirde TAYYARE Sinemasında Gösterilecektir.

8 Mart Cuma matinelerinde TAKSİM'de

BU AKŞAM SAAT 9 da

İPEK

Sinemasında

DÜNYA SİNEMACILIĞININ

KAHKAHA KRALLARI

KAHKAHA YARATICILARI

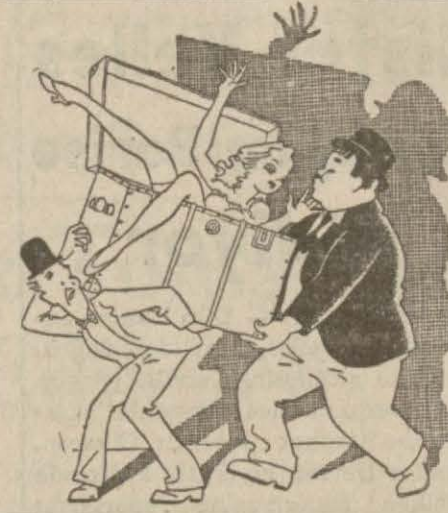
LOREL — HARDİ

Amerikada 3 ay evvel çevrilen EN SON - EN YENİ ve DAYANILMAZ komiklerin en güzel filmi

ZAFER DÖNÜŞÜ

(TÜRKÇE SÖZLÜ)

CÜMHURİSİMİZ MİLLÎ ŞEFİN DOĞU SEYAHATLERİ ve FOKS, en son dünya ve muharebe havadisleri.

BU AKŞAM MELEK ve SARAY Sinemalarında

Sinema dünyasının EN BÜYÜK ŞAHESERİNİ göreceksiniz, İHTİŞAMINA - GÜZELLİĞİNE ve HARİKULADE MEVZUUNA AŞIK OLACAKSINIZ.

AŞKIN SESİ

Bu, sesli sinemanın bugüne kadar yarattığı En Nefis ve En Mükemmel Filmidir.

Baş Rollerde:

JEANETTE MAC DONALD

ve LEW AYRES

Filme ilâve olarak: Dünya Havadisleri DİKKAT: LOCA KALMAMIŞTIR — Numaralı koltuklar kapışılmaktadır. MELEK ve SARAY

Gışeleri bugün sabahattan itibaren açıktır. Telefon: MELEK 40868 — SARAY 41656

1- OTEL EMPERYAL

Rus musikisinin en ateşli nağmeleri... En kaynak danslarla süslenen aşktan kuvvet.. İhtirastan heyecan... Entrikalardan esrar toplayan sinema âleminin yıkılmaz kalesi.. Edebiyat âleminin sanat güneşi

2 - Görünmeyen Haydutlar CHESTER MORRIS BRUCE CABOT

Bugün Matinelerden BÜYÜK GALA OLARAK

FERAH - AZAK'da

HALKEVLERİNDE:

Eminönü Halkevinden:

Cağaloğlundaki salonumuzda Perşembe günü saat 18.30 da Ord. Profesör Dr. Mazhar Uzman tarafından (Sihhat dosyası ve belde terbiye) mevzuu bir konferans verilecektir. Davetiye yoktur.

Cuma günü saat 18 de Lokman Hekim (Mekteplilere mahsus çok zararlı âdetler ve tehlikeli hastalıklar) mevzuu bir konferans verilecektir. Bu konferansa yalnız erkekler gelebilir.

Cuma ve Cumartesi akşamları saat 20.30 da evimiz gösterit şubesi (Tipli) pl-

Jandarma Umum Komutanı

Jandarma Umum Kumandanı Kor-general Cemil Toydemir, dün sabahki ekspresle Ankaradan şehrimize gelmiştir.

TIYATROLAR

Şehir Tiyatrosu

Dram kısmında O KADIN

Komedi kısmında

HERKES YERLİ YERİNDE

Halk Opereti

YENİ NEŞRİYAT:

Hukuk Gazetesi

Türkçe ve Fransızca olarak altı senedenberi Cevat Hakkı Özbey tarafından neşredilmekte olan Hukuk Gazetesinin üçüncü cildinin 41-42 numaralı nüshaları daha mükemmel ve dolgun bir şekilde ihtisar etmiştir. Bu nüshada Rize Mebusu Ord. Profesör Saim Ali Dilemrenin İngilizlerin neşrettiği Beyaz Kitabı, Profesör Mustafa Residin İsviçrede Federal Mahkemesi kararlarına, Profesör Schwarz'ın Medeni Kanuna, Profesör Dobretsberger'in İktisadi bahislere, Cevat Hakkı Özbey'in Ceza Kanununa dair yazılarıyla, Konya mebusu Galip Gültekin'in, Profesör Cevdet Feridin, mütehasıs Engelmann'ın ve daha sair değerli zevatın makaleleri, etüdleri vardır.

Yeni Adam

Yeni Adam'ın 270 inci sayısı her zamanki gibi dolgun bir şekilde çıktı. Bu sayıda İsmail Hakkı Baltacıoğlu, Hüsamettin Bozok, Rüştü Şatdağ, Zahir Sıtkı, Abidin Dino, Mahmut Cuda, Yunus Kızam, Cahit Saffet imzalı yazılar ve resimler, muhtelif Avrupa dillerinden yapılmış tercümeler vardır.

ÇOCUK BÜYÜTMESİNİ ÖĞRETEN ÖĞÜTLER — Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Merkez tarafından çocuk büyütmeye usullerini öğreten öğütler neşredilmiştir.

Enebi İstasyonlarında

Türkçe Neşriyat

Londra 31 ve 19 metre üzerinden saat 18,55 de; Paris 40 metre üzerinden saat 20,25 de; Roma 31 metre üzerinden ve orta dalgada Roma ikiden saat 21 de.

TEŞEKKÜR

Vefat ile ailenizi derin acıya sokan Fırka Kumandanlığından müteakik Osmanlı İdare Meclisi azasından Konyalı Hayri Erman'ın cenaze merasimine iştirak eden ve beyan taziyet suretile elemelerimize ortak olan bilcümle arkadaş ve ahbablarına ve son vazifeli teşeyyi ifa için İstanbul Kumandanlığı ve Osmanlı Bankası Direktör ve Erkânının gösterdikleri yakın alakaya ayrı ayrı teşekkürle teessürümüz mâni olduğundan bu vazifeyi ifaya muhterem gazete, nizin tavassutunu rica ederiz.

Ailesi ve Yeğeni Dahiliye Vekâleti Hususi kalem memurlarından Sabri Erman, Yeğeni: Fethi Erman.

Ankarada Çocuk Esirgeme Kurumuna bildirilmek kâfidir.

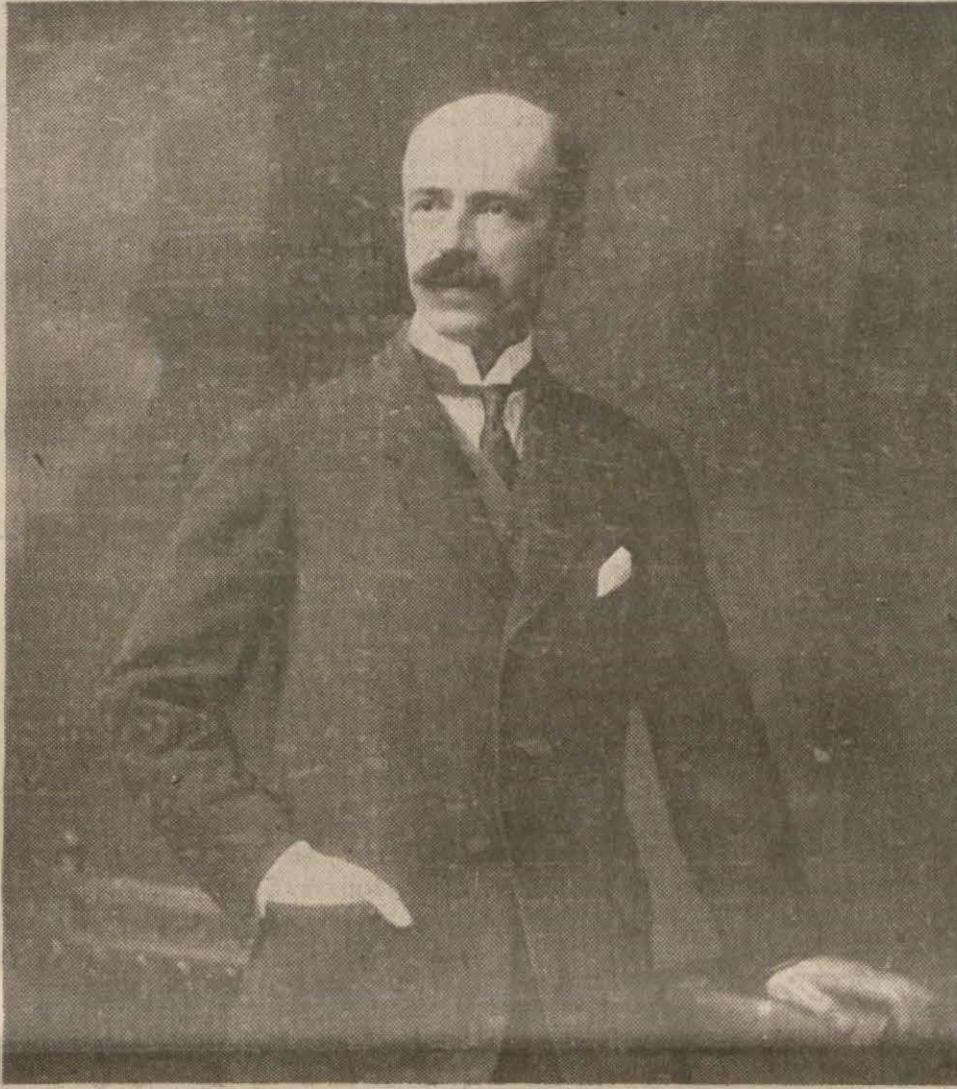
İKTİSADİ YÜRÜYÜŞ — 6 ncı sayısı daha mükâmil ve daha zengin bir şekilde çıkmıştır.

KÜLTÜR — Bu edebî ve terbiyevî der-

BUDAPEŞTEDEN MEKTUPLAR

Macaristanın Müstakil, Eski Devlet Adamı: K. Bethlen

Konuşan: Aka Gündüz

KONT İSTVAN BETHLEN

Aynı yılın Nisan ayında, devlet riyasetine geçişinin onuncu yıldönümünü idrak etti. Bu vesileyle, Macar halkı, onu, uzun müddet idaresinin muvaffakiyetli neticelelerinden dolayı, hararetle tebrik etmek fırsatını buldu.

1931 yazında, beynelmîlî ticari ve iktisadî buhran, Macaristanda

da, tesirlerini gitgide arttırmakta idi. 1931 yılının Ağustosunda, Comte Bethlen istifasını verdi. Bu bekenilmedik istifa, umumi ve büyük bir teessür uyandırdı.

İş başından çıkan Comte Bethlen, 1933 te Almanya'da, bir turne yaparak konferanslar verdi. Bu konferanslarında, Macaristanın

LOKMAN HEKİMİN ÖĞÜTLERİ

Manyetonun Tellerini Tutup da...

Manyetolu elektrik makinelerinin acayip bir talii vardır: Onların en mükemmeli olan dinamomakinesini icad eden Gram ilk makinesini Pariste 1879 sergisinde teşhir ettiği vakit, zamanın fizik hocaları makinenin başında toplanmışlar, aralarında en bilgilisi olan bu makineyi işleten ince elektrik hesaplarını anlatmış. Büyük hoca konferansını bitirdikten sonra, sırtında mavi gömleğe, Gram yaklaşmış ve:

— Efendim demiş, bu makineyi ben icat ettim ama, buyurduğunuz elektrik hesaplarını hiç birini bilmiyorum....

Sonra, bu dinamomakinesinden biri İstanbul'a getirildiği vakit o zamanın gümrükçüleri bunun ne işe yaradığını anlayamamışlar. Aralarında açık göz biri, bu makine olsa olsa dinamit yapmaya yarar, diye düşünmüş ve derhal o zamanın padişahı Abdülhamid'e jurnal yazmış, köşkünde elektrik ışığını yaktırmak için bu makineyi getirtmiş olan zat sürülmemiş ise de kendisi acı bir takdir veriyken sonra makinesi geldiği yere geri gönderilmiş....

Şimdi de bir sayın okuyucum, manyeto makinesinin sinirleri üzerine tesirini merak etmiş. Bu zatın bir otomobili olsa gerek. Galiba otomobiliyle gezmekten usanmış günlerde manyeto ile oynuyor. Manyetonun tellerini tutup ta kolunu çevirdiği zaman parmaklarında ve kolunda bir hareket ve titreme olduğunu hissetmiş:

— Böyle bir cereyan sinirleri kuvvetlendirir mi, yoksa gevşetip bozar mı?

Diye soruyor. Sayın okuyucumuz manyeto makinesinin tedavi için değil, otomobile hareket vermek için konulmuş olduğunu, tabii, bilir. Onun kolunu çevirirken tellerini tutması faydasız bir mektaptır.... Soförlerden bazılarının nöbet yerlerinde yolcu beklerken, bu sağlık öğütlerini okuyarak onları yazana şeref verdiklerini sık sık gelen mektuplarında bilirim. Bu okuyucunun mektubunu alınca, manyetoları hâlâ kolla çeviren başka okuyucularının da bu fazla merakla düşebileceklerini düşündüm. Ona verilecek cevabı böyle umumi yazdım....

Elektrik cereyanının her türlü, sü, hattâ cereyansız sabit elektrik, yerine göre tedavi için kullanılır. Fakat hekimlikte kullanılan elektrik makineleri pek hususi bir şekildedir. Çünkü hekimlikte kullanılan elektrik cereyanı gayet ince âletlerle ölçülmek lazımdır. Hem de bunları elektrik hesaplarında mütehasşis hekimler kullanabilir, Bir manyetonun tellerini tutup ta kolunu çevirerek çıkarılan elektrik cereyanı türlü türlü tehlikeli şeylere sebep olabilir, ölçsüz her iş daima tehlikeli olduğu gibi....

Bu tehlikelerin birisi vücudun terkinindeki tuzun elektrik cereyanı ile ikiye ayrılmasıdır. Tellerden müsbet cihetten gelen tuzun ekşisi demek olan klor maddesini çeker, menfi cihetten gelen tuzun alkanen maddesi olan sodyum cinsi. Bunlar birbirinden ayrılınca, ikisi de yakıcı şeylerdir.

Onların yakmasına ehemmiyet vermeme mümkündür. Fakat elektrik cereyanının ölçüsü bulunmayınca insan tuzsuz kalır....

meşru taleplerini tebarüz ettirdi. Aynı ayın sonunda, Romaya uğradı, ve sonra, İngiltereye geçerek, Londra'da, ve Cambridge'de dört konferans vererek, Tuna havzasının davalarını, ve Macaristanın büyük meselelerinin haklı sebeplerini, ve Trianon muahedesi'nin tâtîlini, tashihini anlattı.

1935 te ise, Başvekil M. Jules Gömbös'le kendi arasındaki görüş ihtilafından dolayı, kendi kurduğu partiden de ayrıldı. Son intihapta yeniden mebus seçilmiş bulunduğu halde, şimdi, hiç bir partiye mensup değildir.

Evet bugün hiç bir parti ile çalıışmıyor. Daha doğrusu yalnız (umumi vatani) onun en büyük partisisdir.

A tatürkü ne kadar seviyor. Ecdat eserleriyle dolu yazı o. dasındaki uzun istirahat koltuğunun baş ucunda Ebedî Şefin resmi duruyor. Ruhca, kalbe, siyasete bunaldığı zamanlarda o resme bakarak teselli arayıp bulduğu besbelli.

— İşte o, dünyanın en büyük adamı! Diye resmini gösterdi. Ben Ankarada onunla öyle samimi ve yürekten konuştum ki... Hiç bir zaman unutamıyacağım.

Ve Milli Şef Büyük İnönünün daha Başvekillik zamanındanberi ne büyük bir metot, ideal ve millet adamı olduğunu hayranlıklarla anlatıyor. Hyecana düşüyorum, dilim doluyor, hissediyor ve bir sigara daha sunuyor.

(Not: Sunmak, Babâlinin takdim mânâsına gelmez, gönülden vermek mânâsındadır.)

(Sun bana bir dem, sun bana bir câm, sun bana bir ruh gibi.)

Comte Bethlen harbin uzun süreceği fikrindedir.

Comte'un daha başka fikirleri de vardır. Fakat kendisiyle bir gazeteci mülakatı değil, bir ahbab konuşması yaptığını için bu şahsî fikirlerini işfaya kendimi şahsen serbest bulmuyorum. Gerçi bunlarda sağ solu incelemek hiç bir şey yok. Bununla beraber çok hissi ve çok vatanperver bir insanın bana emniyet edilen ruhu harimî ne hürmet bir vazifedir.

Yalnız şunları söyleyebilirim:

Macarın bu eski diplomati ve büyüğü de komşularıyla iyi geçinmeyi ve her türlü meselelerin harp sonunda dostluk yollarıyla halledilebileceği kanaatindedir. Bir ucu Budapeşte'nin ta Şimalinden başlayarak Boğaziçini'nin ta Şarkında bitecek bir "Sulhü Müdafaa Grubu", nun —harpten sonra düşünülmeğe şartiyle— kurulmasına taraftarıdır. Büyük hayallere kapılacak zamanı ve kabiliyeti yoktur. Orta Avrupa veya Tuna devletleri diye ortaya atılan sade suya nazariyenin kofluğunu ve o mintakada yalnız bir tek (mahsur Macaristan) in bulunduğu bilenlerdendir. Bu adam sözleriyle ve hayatı ile beni çok heyecana verdi. Fazla bir şey yazamıyacağım.

Comte Bethlen! Senin şahsında müstakil Macaristanı ve bütün bu mintaka Avrupasının sulhünü selâmlarım.

Yeni Kömür Navlunları

Münakalât Vekâleti tarafından tesbit edilen yeni kömür navlunları henüz tatbik edilmemektedir. Zonguldak - İstanbul arası için tesbit edilen 225 kuruş fiyata rağmen, navlunlar hâlâ 400 kuruş üzerinden tatbik olunmaktadır.

Müzeler Mimarlığı

Mimar Kemal Altan'ın, Trakya U. mum Müfettişliği Nafia Fen Müşaviri Muavinliğine tayini üzerine ihlâl eden Müzeler mimarlığına Mimar Lütfi tayin edilerek vazifesine başlamıştır.

Şihhat Vekilinin Tetkikleri

Şihhiye Vekili Hulusi Alataş, dün Haydarpaşa Nümune hastahanesini gezmiş, hastahanesinin vaziyeti ve ihtiyaçları hakkında izahat almıştır.

GÖRÜŞLER

Decameron

Müterciminden

Bir Rica

Yazan: Sabiha Zekeriya Sertel

Maarif Vekâleti, lisanimıza gelecek klâsik eserleri bir nizam altında, itina ile tercüme ettirmek için bir heyet seçti. Bu heyet geçen gün -tercüme edilmesi kararlaştırılan kitapların listesini neşretti. Bu liste arasında "Boccaccio", nun "Decameron", isimli kitabı gözüme ilişti. İçime hemen bir korku düştü.

Boccaccio bu eserinde insanın iyi ve kötü hislerini bütün çıplaklığı ile yazmış, tabiat karşısındaki insanın bütün hususiyetlerini göstermiştir. Orta Çağda karanlığı yırtmak için aydınlığın haddi kusvasına varmıştır. Bu eser bir edebiyat şaheseri olarak kültür kütüphanesine girmiş, her lisana tercüme edilmiştir. Fakat açıklık itibarıyla Afrodit'e rahmet okutacak mahiyettedir.

Şimdi bu eserin mütercimi, kitabın ruhuna sadık kalayım iddiasıyla, sanat ve edebiyat meyanında Decameronun üzerine ferace geçirmeyim davasıyla, tercümeyle sadık kalırsa bizim halimiz ne olacak?

Ne bileyim, belki yarın "Decameron", için de bir dava açılabilir. Biz de müdafasına geçebiliriz. O zaman yine, bugünkü gibi mahkeme kapılarında sürüm sürüm sürünürsek bize yazık olmaz mı?

Diyeceksiniz ki, efendim tercüme ederken mütercim, memleketin ahvali ruhiyesini nazarı dikkate alsın, eseri Türk kıyafetine soksun, öylece efkârı umumiyyeye arzetsin... Şimdi ben bu tavsiyeyi mütercimine söylersem, biliyorum, hemen isyan edecek,

— Efendim, beynelmîlî bir sanat eserine dokunmak, onun ruhunu, kılığını, kıyafetini değiştirmek benim ne haddime düşmüştü... Eğer Türk milletinin, bu eseri hazmedemeyecek bir seviyede olduğunu söylemek istiyorsanız, bu Türk milleti ne hakarettir.

"Bu kadar inkılaplardan geçmiş bir millet için, ne sanat, ne fikir, ne cemiyet hayatında, araya çekilmiş bir medrese duvarı yoktur. Biz, Şark dedikleri, bizi mazîye çeken taassup ve bid'at heyulâsını bir inkılap mücadelesiyle devirdik. Avrupada edebî olan bir eser, burada da edebidir...."

Diyecek. Ben de ona yerden göğe kadar hak vereceğim... Fakat ne ideyim ki, hakı takdir kalan bu işte, takdir hata etti mi, cesazını biz çekiyor, mahkeme koridorlarında fırl fırıl dönüyoruz. Maarif Vekâletinden bize kıymamasını rica ederim.

Macaristandan Pamuk

Mukabili Mal Alacağıız

Umumi mağazalar için lüzumlu olan vesaiti temin etmek üzere on beş gün kadar evvel Macaristana gitmiş olan umumi mağazalar müdürü Hakkı Manço'nun riyasetindeki heyet dün sabahki konvansiyonella şehrimize dönmüştür.

Umumi mağazalar için lüzumlu görülen vinçlerle nakil vasıtalarının Macaristandan mubayaası takarrur etmiştir. Bu malzeme arasında vinç, elektrokara ve yük asansörleri de vardır. Bunların bedeli pamuk ile ödenecektir. Malzemenin bir kısmı, İstanbul, bir kısmı da Mersine verilecektir. Mubaya bedeli 300 bin lira tutmaktadır. Bütün malzemenin teslimi on ayı bulacaktır.

Hukuk Mahkemelerinin

Yeni Binası

Tapu dairesindeki hukuk mahkemeleri, yeniden inşa ve imar edilen eski şûrayı devlet binasına nakli bitmiştir. Dün de adliye binasındaki hukuk mahkemeleri, kalemleri ile birlikte yeni hukuk mahkemeleri binasına taşınmıştır. Bugünden itibaren hukuk mahkemeleri davalara bu binada bakacaklardır.

Şarap Satışları

İnhisarlar idaresinin bakkallarda açık olarak içki içerisinde sattıracağı şarap için, 100, 50 ve 25 litrelik fiyalar hazırlanmıştır. Şaraplar idarenin vasıtalarıyla müstehluk ayağına kadar götürülecektir.

Erbaa Tütün Piyasası

Erbaa tütün piyasası açılmıştır. Fiyatlar geçen seneye nisbetle yükselmiştir. Kocaelinde de satışlar başlamıştır. Piyasa bir kaç güne kadar açılacaktır.

6 MART 940			
TAN			
ABONE BEDELİ			
Türkiye		Ecebel	
1400 Kr.	1 Sene	2800 Kr.	
750 "	6 Ay	1500 "	
400 "	3 Ay	800 "	
150 "	1 Ay	300 "	

Milletlerarası posta ittihadına dahil olmayan memleketler için abone bedeli müddet surasıyla 30, 16, 9, 3,5 ıdır. Abone bedeli öesindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur. Cevap için mektuplara 10 kuruşluk pul ilâvesi lazımdır.

GÜNÜN MESELELERİ

Güreşçilerimiz

Evvelki gece, güreşçilerimiz, Balkan şampiyonluğunu tekrar kazandılar. Bu müsabakaların spor hududu dışındaki faydalarından birisi de, Balkan milletleri arasında dostane temaslara vesile teşkil etmesidir. Bu kabil vesilelerin, mümkün mertebe artması sayesindedir ki, kardeş Balkan milletleri arasındaki tesanüt, siyasi gayretlere bile lüzum kalmadan, kendiliğinden inkişaf edecektir.

Bu vesileyle, bize yine şeref kazandıran güreşçilerimizi samimiyetle tebrik etmeyi bir vazife biliriz.

Güreşçilerimizin, daima diğer şubelere mensup sporcularımızdan daha fazla muvaffak olmalarında, ırkî mazhariyetlerinin ve meziyetlerinin tesirile birliktle, metodlu ve muntazam çalışmalarının da büyük rolü vardır.

Denilebilir ki, yaptıkları işin kendilerinden beklediği perhizkârlığı ve muntazam idmanı ihmal ve ihlâl etmeyen sporcularımızın en başında güreşçilerimiz geliyor. Spor sahasında da, muvaffak olmanın ilk şartları arasında, fedakârlığın, bilhassa feragatin de yeri vardır. Ve işte güreşçilerimiz, muntazam çalışmalarının, ve aynı zamanda her çeşit muzırın, sefahate perhizkâr yaşamak feragatini göstermelerinin mükâfatını, kendilerine sık sık mal olan çok şerefli zaferlerin asil ve masum zevkini tadarak kazanıyorlar. Diğer sporcularımızın da, güreşçilerimizi örnek edinecekleri gün, diğer spor sahalarının da da lâyik bulunduğumuz mertebeye yükselmenin millî zevkine kavuşacağız!

Yersiz Suizanlar

Bundan bir müddet evvel, bu sütunlarda, açıkta satılan gıda maddelerinden ve kendi mahiyetleriyle mütenasip bulunmayan mahallerde satılan bazı maddelerden bahsetmiş, ve:

— Her şey, yarasaacağı yerde satılma ve açıkta satılan gıda maddelerinin üzerleri de, İzmirde olduğu gibi, münasip birer kapakla örttürülmelidir! demiştik.

Dünkü gazetelerde okuduğumuza göre, Belediye, bu temennimizi de nazarı itibara almış bulunuyor.

Dünden itibaren, meselâ, muhalle, bıcı dükkânında yemek, tütüncü dükkânında aspirin, işkenbeci dükkânında rakı, veya meyvacı dükkânında pastırma satılması yasak olundu. Açıkta satılacak gıda maddeleri de, mutlaka örttürülecektir.

Bu karar, bilhassa şubhî bakımdan çok isabetli saydığımızı tekrarlamaya lüzum yoktur sanırız. Zaten, kıymetli bir doktor olan Belediye reisimizin, şehirde her şeyden evvel şubhî tedabiri alacağını kestirmek de güç değildi. Yalnız, bir müddet evvel, şehir meclisinde, Belediyenin efinde bulunan bir milyon liranın mahallî sarfını tayin hususunda mü. nakaşalar yapılırken, Lütfi Kırdar da konuşmuştu. Lütfi Kırdarın, gazetelerde okuduğumuz sözleri şu cümlelerden müteşekkildi:

— Bazi arkadaşlar, bu paranın kanalizasyon işine harcanmasını istediler: Halbuki, kanalizasyon, hiçbir suretle varidat getirmez. Bunu düşündüğümüz için bu parayla tiyatroya yapacağız!"

Şimdi, bazı vatandaşların bu sözleri menfi mânalar verdiklerine şahit oluyoruz. Meselâ, bize gelen mektuplardan birisinde:

— İstanbul Belediyesi, halkın sıhhatini mi, yoksa kendi kazancını mı düşünüyor? Medenî bir şehrin kanalizasyonu, - gelir endişesiyle - tiyatroya inşasından sonraya mı ıbrakılır?"

Biz, biraz evvel de söylediklerimiz gibi, Doktor Lütfi Kırdarın, bu kabil tenkitlere meydan verebilecek bir zihniyete sahip olamayacağını da katıvetle eminiz: Bunun içindir ki, o gün, dalgın bir meslekdaş tarafından yanlış not edildiğini umduğumuz o sözlerin, sayın Lütfi Kırdar tarafından, küçük bir zahmetle tavzih olunmasını bekliyoruz: Bu suretle, yersiz, liklerinden emin bulunduğumuz suizanlar da ortadan kalkmış olacaktır!

Millî Korunma İçin Alınan Tedbirler

(Başı 1 incide)

lanması olacaktır. Dün şeker fiyatlarına on kuruş zammetmek mecburiyeti duyulmuştur. Yarın içkiler üzerine bir miktar vergi konacaktır. Öbür gün belki eğlence mahallerinden alınan resimler arttırılacaktır. Bütün bunları bugünkü beynelmîl buhranın zaruri ve tabii neticeleri olarak kabul etmek lazımdır.

Fransayı ziyaretimiz esnasında hayatı normal bulunca şaşırılmış ve âdeta Fransa harbin gelmediğine hükmetmiştik. Fakat biz Fransız topraklarını terkettiğimiz ikinci günü Fransa hükümeti, memlekette vesika usulünü kabule, et sarfiyatını azaaltmağa, halka siyah ekmeğe vermeğe mecbur oldu. Bugün İngilterede bile halka borç maddeler, bilhassa şeker vesika ile verilmektedir.

Geçen gün de yazdığımız gibi, fevkalâde zamanlar fevkalâde tedbirlerle ihtiyaç gösterir ve milletlerden fevkalâde tedbirler ister. İktisadî harpte galibiyet, tedbirlerini vaktinde alanlara mukadderdir. Hükümetimiz, memleket harp harici olduğu zamanlar, bu tedbirleri almakla yarım emniyet altına almağa çalışmaktadır.

Yalnız bu vesile ile temenni edeceğimiz şey, piyasayı şaşırntan tereddütlü hareketlerden içtinaptır. Meselâ, geçen on beş gün zarfında bazı maddelerin muvakkaten ihracı men edilmiş, bu memnuniyet tıccarı şaşırttığı için fiyatların düşmesine sebep olmuş, ve bazılarının da anormal kârlar yapmasına yardım etmiştir. Millî korunma ve iktisadî hayatımızı kontrol bakımından alınacak tedbirlerle hükümetle milletten elele vermesi, beraber çalışması lazımdır. Bu elbirliği için de halkın ve âlâkadarların sık sık tenvir edilmesi, havanın aydınlatılması faydalı olur fikrindeyiz.

Bir Yabancı Dil Bilen Memurlar

(Başı 1 incide)

daha yüksek bir dereceye alınmalarını isteyen; yahut para mükâfatını kazanmalarını temin etmek üzere bir veya iki yabancı dil bildiklerini söyleyen memurlar, bundan sonra şu esaslar dahilinde muamele göreceklerrdir:

Bu memurlardan bir lisana hakkı ile vakıf olduklarını isbat etmek isteginde bulunanların imtihanları, Ankara'da dil, tarih ve coğrafya fakültesinde İstanbulda Üniversitede her sene mayıs ve soteğrin aylarında yapılacaktır.

İmtihan günleri Maarif Vekâletince tayin olunarak gazetelerle ilân edilecektir. İmtihana girecek memurlar, fransızca, almanca, ingilizce ve italyanca dillerinden yapılacak imtihanların hangisine, nerede gireceklerini bildireceklerdir.

İmtihanları yapacak olan heyet, Maarif Vekâleti tarafından tayin olunacaktır.

Talipler imtihanda umumî bir parçayı lûgate müracaat etmeden yabancı dile doğru olarak tercüme etmek, komisyon tarafından verilecek bir mevzuu not almadan 15 dakika düşündükten sonra şifâhen anlatacaklardır.

Romanya - Japonya Arasında Bir Anlaşma

Tokyo, 5 (A.A.) — Domei Ajansı'nın öğrendiğine göre, Japonya Romanyadan Avrupalın şimdi çok istediği maddeleri satın alacağına ve mukabilinde Japon malları vereceğine dair, iki hükümet arasında bir anlaşma akdedilmiştir.

Komedi Franzez Artistleri Geliyorlar

Paris, 5 (A.A.) — Komedi Franzez artistleri, Balkanlara ve Şarki Avrupa'ya gitmek üzere öbür gün akşam Paris'ten hareket edecektir.

Turne esnasında, Komedi Franzez Zagreb, Budapeşte, Bükreş, Atina, Belgrad, Sofya, İstanbul, Ankara, Sam ve Beyrutta oyun verecektir.

Esrarengiz Surette Çalınan Malzemeler

Londra, 5 (A.A.) — Londradaki Kensington kuşlasında esrarengiz bir şekilde mühim miktarda malzeme çalınmıştır. Hükümet makamları tahkikat yapmaktadır

Silâh ve Cephane Deposu

Belfast, 5 (A.A.) — Polis, dün akşam Cümhuriyetçi İrlanda ordusuna ait bir silâh ve cephaneye deposesu meydana çıkarmıştır. Bulunan malzemeye bir kişi teşkil edilmiştir.

Zelzele Felâketzedeleri İçin Belçikada 400 Bin Frank İane Toplandı

Türk talebesinin tertip ettiği danslı çayda zelzele komitesi ve talebe birliği reis ve azaları, sağdan sıra ile: Fahri konsolosumuz Robert de Bodt, âyandan Beauduin, Mm. de Bodt, eski nazırlardan Van Isacker ve talebe birliği reisi Emin Raşit Ezer

Brüksel, (Tan Muhabiri yazıyor) — Türkiye'deki zelzele felâketi, Belçikada heyecan uyandırmış, felâketzedelere yardıma için hemen bir komite teşkil edilmiştir. Bu yolda ilk adımı, Türkiye Cümhuriyeti'nin Brüksel fahri konsolosu Mösyö Robert de Bodt atmıştır. Nazarı dik-böyle bir cemiyeti, Belçika tarihinde ilk defa olarak, haşmetli Kralın himayeleri altına almış olmalarıdır.

Kral III üncü Leopold ile Valide Kraliçe Elisabeth'in, yardım komitesini himayeleri altına almaları, Türkiye'ye karşı kendilerinin ve Belçikalıların yüksek âlâkalarını göstermektedir. Belçikanın büyük ruhanî reisi Malines arşevği Kardinal Van Roy, Madam ve mösyö de Badt, komitede bilhassa faal bir rol oynamışlar, felâketzedelerimiz için dört yüz bin franga yakın iane toplamışlardır.

Komitece, Türk felâketzedelere yardım için, Belçikada bulunan 9100

ilk ve ortamektebe tamimler gönderilmiş, posta muhaberatına "Türk felâketzedelerine yardım ediniz," şeklinde kartlar ilâve edilmiş ve Belçikanın hemen her sinemasında ilânlar yapılmıştır.

Maddi ve manevî bakımdan bizimle pek az âlâkası olduğu zannedilen Belçikalıların gösterdikleri bu büyük dostluk, her halde Türkiye'mizde hakikî kıymetle takdir edilmiştir ve edilecektir.

Belçikada tahsilde bulunan Türk talebe birliği de, zelzele felâketzedelerine yardım için faaliyet göstermiştir. Belçikadaki bütün Türkleri yardıma çağırması ve 3100 frank kadar bir para toplamıştır. Ayrıca danslı bir çay tertip etmiştir. 350 kişinin iştirak ettiği bu çayda, Belçikanın en güzide tabakasının çokları hazır bulunmuştur. Net olarak sekiz bin frank hasılat temin olunmuş, bu para doğrudan yardım komitesine yattırılmıştır.

Şehrimizde Yapılacak Büyük İmar İşleri Şimdilik Geri Kalıyor

(Başı 1 incide)

miilyonlara mütevakkihtir.

İlk olarak Belediyeler Bankasından yapılan beş milyonluk istikrazı bir başlangıç olarak telâkî edebilir-dik. Fakat bu paranın bile henüz tek bir santimine dokunulmamıştır.

İstanbul'un, mühmel bakımsız cadde ve sokaklardan ne kadar şikâyetçi olduklarına her gün aldığımız sayısız mektuplar en büyük bir delildir. Meydana getirilen bir kaç yolu zamansız göreceğ bir İstanbullu tasavvur etmiyorum.

Mektep kifayetsizliğinin ıstırabını çeken memleketimiz için beş on mektebin hakikî ihtiyacımızı karşılamaktan ne kadar uzak olduğunu maarif le ilgili olanlar elbette pek iyi takdir ederler.

Hastane ve tiyatro meselesi

Bin yatak olarak düşündüğümüz ve bütün hazırlıklarını bitirdiğimiz Mecidiyeköyü Hastanesi filhakika bir milyon lirayı geçecek olan, üzerinde çok çalıştığımız bir eserdir. Fakat bu ihtiyaç şehir için müberridir. Yarın bir harp vukuunda böyle bir hastanenin memleket dahilinde mevcudiyeti, hiç şüphesiz aynı zamanda harp ihtiyaçlarımızı karşılayacak bir büyük sihi müessese olarak kabul edilmelidir.

Şehir Tiyatrosuna gelince: İmar hareketleri arasında yer alacak olan Belediye Sarayı ve büyük tiyatro binası bütün müstemilâtiyle atıye bırakılmıştır. Bugün için düşündüğümüz, İstanbul halkını Tepebaşı talasından ve Fransız tiyatrosu denen harabeden kurtaracak küçük bir binadır. Karşılığı yine Belediyenin kendi adı bütcyesinden temin edilecek temiz, modern, mazbut bir tiyatrodan ibarettir.

Stadyum da aşağı yukarı aynı mahiyettedir. Stad için ayrılan para hususî bir kanunla ayrılması emredilen ve Beden Terbiyesi Umum Müdürlüğü emrine verilen paradan temin edildiği için belediye ile ilgili adedilmemelidir.

Perakende halde teşebbüsü bir imar hareketinden ziyade bir ıslah işidir.

İçindeki dükkân deniln enkaz istimlâk edilerek kaldırılacak, heyeti umumiyesinin esas stili muhafaza edilerek harici bir tamir ve dahili modern tesisatla halkın ve piyasanın en zaruri bir ihtiyacı karşılanacaktır.

Açılan meydanlar

Açılan meydanlar meydanında malûm olduğu üzere Eminönü sahası harpten çok önce başlamıştır. Bugün bizim yaptığımız başlanan bir işi yürütmekten ibarettir.

Barbaros Türbesinin etrafında istimlâk ettiğimiz binaları yıkarak şimdilik meydanı açmaktayız. Bittabi burası tanzim edilecektir. Keza Koska caddesini de bugünkü haliyle bırakamazdık. Nitekim Beyazıt meydanındaki küçük adanın kalkması da mukarredir.

Taksim meydanının tevsiine gelince: Hükümetimizin İstanbul şehrine yaptığı büyük bir fedakârlıkla kışla ve müstemilâti elli bin lira gibi pek küçük bir bedel mukabilinde şehre bırakılmıştır. Burası sade kırk elli bin liralık bir masrafla açılmaktadır. Kisman enkazdan alınan bedel de ilâve edilerek asgari bir külfetle bu saha tanzim edilecektir. Esasen Pasif Korunma hareketlerinde şehirlerde büyük meydanlar açılması zaruri görülmektedir.

Bunları ve daha bir kısım ufak tefek işleri, imar hamleleri olarak kabul etmekte asla isabet yoktur. Yapılan şeyler yapılması elzem olan ve senelik bütcelerin derpis ettiği işlerdir. Ağlebi ihtimal uzun senelerin ihmalleri ve hareketsizlikleri bugünkü kımıldamalara fevkalâde bir mahiyet atfina sebebiyet vermektedir. Yoksa imar bakımından yapılan işler bizzat beni ve belediyeyi asla tatmin etmeyen şevlerdir.

Korunma işleri

İstanbulda büyük masraflarla büyük tahaffuz işlerine filhakika fiilen henüz başlamamıştır. Mümkün olsa Pasif Korunma tedbiri olarak İstanbulda ilk yapılacak iş, ahşap mahalleri ortadan kaldırmaktır.

Şimdive kadar avni bütcce iccerisin.

Viborg Şehri Henüz Fin Müdafilerinde

(Başı 1 incide)

da Finlandaya varacak olan yabancî gönüllülerin sayısı 200 bini geçmektedir. İngiliz gönüllü kafileleri bundan hariçtir.

Sovyet resmi tebliği

Son Sovyet tebliği şudur:

"Kareli berzahında Sovyet kıtaları Trongsund şehri ve kalesile beraber Uruansaari adalarını, Viipuri körfezinde Tejkarinnsaari adasını ve bu körfezin garp sahilinde Hejnlanti, Vilakoji ve Muhonahti'nin dış mahallerini işgal etmişlerdir.

"Trongsund kalesinde uzun menzilli üç batarya ile birçok mitralyöz, tüfek, obüs ve mermi ihtinam edilmiştir."

Fin resmi tebliği

Fin resmi tebliğinde de deniliyor ki:

"Düşman dün bütün gün, Viborg körfezi adalarına ve bu körfezin Şimali Garbisindeki yarımada mütemadi taarruzlar yapmış ise de, bir çok noktalar püskürtülmüştür. Diğer noktalarda muharebeler devam etmektedir.

"Viborg körfezile Vuoki nehri arasında da bütün gün müsademeler devam etmiştir. Finlandalılar mevzilerine sahip bulunmaktadırlar. Taipale nehri üzerinde düşman topçu yıpratma ateşle iktifa etmektedir.

"Kuhmo mintakasında muharebeler devam etmektedir. Finlandalılar Sovyetlerin mukabil taarruzlarını püskürtmüşler ve müteaddit mukavemet noktalarını işgal etmişlerdir. Dün, bu mintakada, düşman zayıflığı 500 neferi tecavüz etmiştir. Diğer bölgelerde işare değeri bir şey yoktur. Denizde, Finlanda körfezinde, düşmanın bir çok taarruzları püskürtülmüştür. Finlanda tayyareleri Finlanda gölünün buzlarına giren Sovyet kollarını mitralyöz ve bomba ateşine tutmuştur.

"Sovyet tayyarelerinin faaliyeti Kareli berzahında ve Ladoga gölünün mintakasında bir kaç uçuşa inhisar etmiştir. Sıhhati tebeyyün eden bazı malûmata göre düşman üç tayyare zayı etmiştir."

Times'in bir makalesi

Londra, 5 (A.A.) — Times gazetesi neşrettiği fevkalâde heyecanlı bir makalede ezcümle şöyle demektedir:

"Sovyet - Fin harbinin manasını anlamamak cinnettir. Finlanda kendi hürriyetinden daha ziyade İngiliz topraklarını müdafaa etmektedir. Finlanda zulme karşı yaptığı müdafaa ile bizzat bizim davamızı kurtarmaya çalışmaktadır. Finler, Sovyetleri zayıflatmakta ve Almanya'ya giderek bile karşı kullanılacak olan muazzam miktarda petrolü kendi taraflarına çevirmektedirler. Kendilerine minnettarlığımızı bildirerek mükâfatını vermek için bu tek sebep bile kâfidir. Fakat boş münakaşalar, la kaybedecek vaktimiz yoktur. Eski harplerin tarihini okuyalım: Kuvvetleri dağıtmak korkusunun ne büyük imkânlar kaybetmiş olduğunu, tali derecede tehlikeleri göze almanın hiç ehemmiyeti olmadığını hayretle görürüz.

Menfaatimizin, maddi ve manevî menfaatimizin nerede olduğu aşikardır. Bütün İngilterede umumi hissiyat Finlandanın düşmesine müsaade edilmemesini istemektedir."

Moskova, 5 (A.A.) — Reuter muhabiri bildiriyor:

Moskovada bulunan yabancı gazete muhabirleri, cepheye gidebilmek için yeniden Sovyet makamlarından müsaade istemişlerdir. Gazetecilerin talepleri şimdiye kadar reddedilmiştir. Maamafih, halen Molotof bu meseleyi tetkik etmektedir.

İngilterede Muvakkat Mezuniyet

Londra, 5 (A.A.) — Askerî fabrikalarda çalışan amele miktarını arttırmak üzere askerî makamat 29 bin askere üç aylık muvakkat bir mezuniyet vermiştir.

günkü miyasta bir hareket yapmaması olmakla Pasif Korunmasını arttırmış değildir. Paramızı daha müsmir bir şekilde sarfettiğimiz için muahaze ediliğimizi görerek müte-havvir oluyoruz.

Yoksa pasif korunmanın ehemmiyeti ve her şey takaddüm etmesi noktasından kimse ile ihtilâfımız yoktur.

Büyük imar hamleleri tabiatle harp sonuna kalmaktadır. O zaman da harbin bütün tecrübelerini geçir-miş olarak müstakbel İstanbulumuz yeni ihtiyaçlara göre tanzim ve inşa etmek imkânı kendiliğinden hasıl olacaktır.

Alman Kömürü Taşıyan Beş İtalyan Vapuru Daha Tevkif Edildi

(Başı 1 incide)

ber, bu hususta İngiltere için hiç bir suretle zaaf mevzuubahs olamayacağı kaydediyorlar. Taymis gazetesi diyor ki:

"Mevcudiyetimizin mevzuubahs olduğu bu harpte Alman ihracatını durdurmaklığımız katıyen lazımdır. İngiltere İtalyanın ihtiyacı olan kömürü verebilecek vaziyettir. Buna mukabil İtalya İngiltereye ihtiyacı olan şeyleri verebilir. İki tarafın hüsnüniyet göstermesi kâfidir. Bu takdirde iki hükümet, teferuatı itibarile muğlak olmakla beraber esas itibariyle basit olan bu meseleyi zorluksuz halledebileceklerdir."

"Telegraph, gazetesi de şu satırları yazıyor:

"Bu meselenin, İtalya ile olan ticaretimizi takviyeye hâdim olacağı ümit etmek istiyoruz. Bununla beraber düşmanlarımızı karşı malik olduğumuz kuvvetli bir sâltan hiç bir suretle vazgeçmeyiz."

Fransız gazetelerine göre

Fransız gazeteleri de bu meseleye geniş yer ayırmıyorlar. Ordre diyor ki:

"Romanın ileri sürdüğü iddiaları cerhetmek güc değildir. Evvelâ, bugün tatbik edildiği şekilde İngiliz - Fransız kontrolü, 1914 - 1918 de kurlan bir sistemin devamıdır. Ve hattâ 1940 da daha zayıf tatbik edilmektedir. Fakat geçen harpte İtalya müteffiklerin yanındaydı. O zaman İtalya abloka hususunda eski harbin bütün yeniliklerine iştirak etmiştir. Bitarafı hakkında da daha evvelce söylenilmiş olanlar tekrar edilir. Muhariplerden bir grup, diğer muharip taraf bir takım enternasyonal hakları tanımazken, aynı hakların esiri olamaz."

Holanda gemileri tecavüze uğradı

Londra, 5 (Husuf) — Almanlar Şimal Denizinde Holanda gemilerine taarruza devam ettikleri için Holandalıların hiddet ve nefretleri gün den güne artmaktadır. Gazeteler bu münasebetle son derece şiddetli neşriyat yapıyorlar. Bugün de 3 Holandalı vapuru tayyare mitralyözü ateşine uğramıştır. Dün bombardıman edilen ve mitralyöz ateşine tutulan, fakat kurtulan 6 Holandalı vapurundan başka bir vapurun batmış olmasından korkulmaktadır. Holanda va-

purlarının mürettebatından bir çok kişi yaralanmış ve ölmüştür.

Diğer taraftan 6700 tonluk Pacific Reliance adlı İngiliz vapuru da İngilterenin Şark sahilinde düşman tarafından batırılmıştır. Ben Attew adlı balıkçı gemisi de bir infilâk neticesinde batmıştır.

İngiliz sahili açıklarında torpillerden Finlanda bandıralı Wilja vapuru mürettebatından 36 kişi Holandalı bandıralı Maasdam vapuru tarafından Nevyorka götürülmüştür. Bunlar Holandaya gönderileceklerdir.

Bir haftanın bilançosu

Geçen hafta pazar sabahına kadar İngilizlerin yalnız iki ticaret vapuru batmıştır. Bunların biri 1176, diğeri 710 tondur. Buna mukabil İngilizler tarafından zaptedilmek üzere olan 4 Alman vapuru intihar etmiştir. 620 tonluk Volfburg, 2390 tonluk Trouer, 6530 tonluk Heidelberg ve 3369 tonluk Arucas - Arucas'ta kıymetli bir hamule vardı: Cıva. Mezku vapur, 15 gün evvel Vigo'dan hareket eden son vapurdu - altı vapurdan yalnız bir tanesi Almanya'ya varabilmiş, üçü İngiliz ve Fransız filosu tarafından yakalanmış, biri intihar etmiş ve biri de Norveçin şimalinde karaya oturmuştur.

Müteffiklerin harp başladı başla-yalı uğradıkları kayıp 620 bin tondur. Bu miktar yeni inşaat ile ve düşmandan alınan gemilerle telâfi edilmmiştir. Almanların zayıflığı ise 270 bin tondur.

Buenos - Aires, 5 (A.A.) — Amiral Harwood, Hawkins kruvazörile buraya gelmiştir. Amiral, Uruguay sahilinde gayritablî hiçbir şey mevcut olmadığını ve sahiliden duyulan top sesinin Arjantin filosunun son manevreleri esnasında İngiliz kruvazörü tarafından atılan selâm topu olması icap edeceğini bildirmiştir.

Londra, 5 (A.A.) — Hava Nezareti bildiriyor:

İrlanda Ras-Al-Küh bölgesinde istikşaf yapan İngiliz tayyareleri Han-nibal tayyaresinin ne mürettebatından ne de yolcularından kimseye tesadüf edememiştir. Sahile atılmış olan enkazda tayyarenin iki esas kısmı ile kuşruğundan bir kısmı görülmektedir.

Söz Derleme Dergisi Bastırıldı

Ankara, 5 (A.A.) — Türk Dil Kurumu Genel Sekreterliğinden bildirilmiştir:

1 — 1933 tenberi bütün Türkiye'de yapılmış olan söz derleme seferberliğinin verimi olarak kurumumuz merkezine gelmiş olan ve yurdumuzda kullandığı halde şimdiye kadar lûgat kitaplarına ve yazı diline girmemiş kelimeleri gösteriş fişler üzerinde vücutte getirilen (Söz Derleme Dergisi)'nin birinci cildi bastırılmıştır.

Bu birinci ciltte "a, b, c, ç ve d" harflerle başlayan kelimeler toplanmıştır. Söz derleme dergisinin ikinci ve ondan sonraki ciltleri de ayrıca bastırılacaktır.

2 — Kurumun çıkartmakta olduğu "Türk Dili" adlı bültenin ikinci serisine başlanmış ve bu serinin 1 inci ve 2 nci sayıları bir arada olarak çıkartılmıştır. Belletenin bu ikinci serisinde daha çok bilim yazıları bulundurmağa çalışılmış. Türk tarihi gramerine hazırlık olarak yeni ve orijinal araştırmalar, dillerin smiflanması üzerine türlü sistemleri bu sayılarda yer almıştır. On dördüncü asır yazılarından örnekler ile bu örneklerde görülen sözlerin karşılaştırmalı bir sözlüğü de bültene katılmıştır.

Ankarada Bulunan Tiftik İhracatçılar

Ankara, 5 (Tan Muhabirinden) — Bir kaç gündünberi şehrimizde bulunan tiftik ihracatçılar birliği reisi ile iki âzası Ticaret Vekâletiyile yaptıkları temaslari bitirmişler, tiftik ticaretinin tanzimine dair bazı direktifler olarak bugün İstanbula hareket etmişlerdir.

Erzurumda Zelzele

Erzurum, 5 (TAN) — Burada dün saat 6,11 de 4 saniye süren orta kuvvette bir zelzele olmuştur. Hasar

Amerikada Tufanı Andıran Yağmurlar

Nevyork, 5 (A.A.) — Tufanı andıran bir yağmurla beraber çıkan soğuk bir kasırga Nevvyork ve civarındaki devletlerde dün büyük tahribat yapmış ve milyonlarca ağaç devrilmiştir. Ağaç dallarında kalın bir buz tabakası hasıl olmuştur. Ağaçların devrilmesi bilhassa elektrik tellerinde maddi hasar husule getirmiştir. Hasarat birkaç milyon dolar olarak tahmin edilmektedir.

Bir çok şehirler elektrik ve telefonlar mahrum kalmıştır. Don ve yolların üstüne düşen ağaçlar otomobillerin gidip gelmesine mâni olmaktadır.

Tokyo, 5 (A.A.) — Cenubi Japonyada kâin Yamagata eyaletinde bir şimdiferi kazası olmuştur. Dağlardan yuvarlanan bir çığın hasara uğrattığı bir köprüden bir yolcu treni 25 metre yükseklikten bir nehre yuvarlanmıştır. Kaza hakkında henüz tafsilât alınamamış ise de zannedildiğine göre trende bulunan 130 yolcu ölmüş veya ağır surette yaralanmıştır.

Mançuko İmparatorunun Kayınbraderi Öldürüldü

Sanghai, 5 (A.A.) — Mançuko İmparatorunun kayın braderi tanınmış avukatlardan B. Wuchilum beynelmîl mintakadaki evinde dün meçhul bir şahıs tarafından kurşunla öldürülmüştür.

Cinayet derin bir heyecan uyandırmıştır. Avukatın bir çok düşmanları vardı. Cinayetin siyasi değil şahsî sebeplerden ileri geldiği zannedilmektedir.

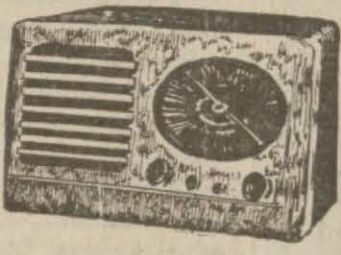
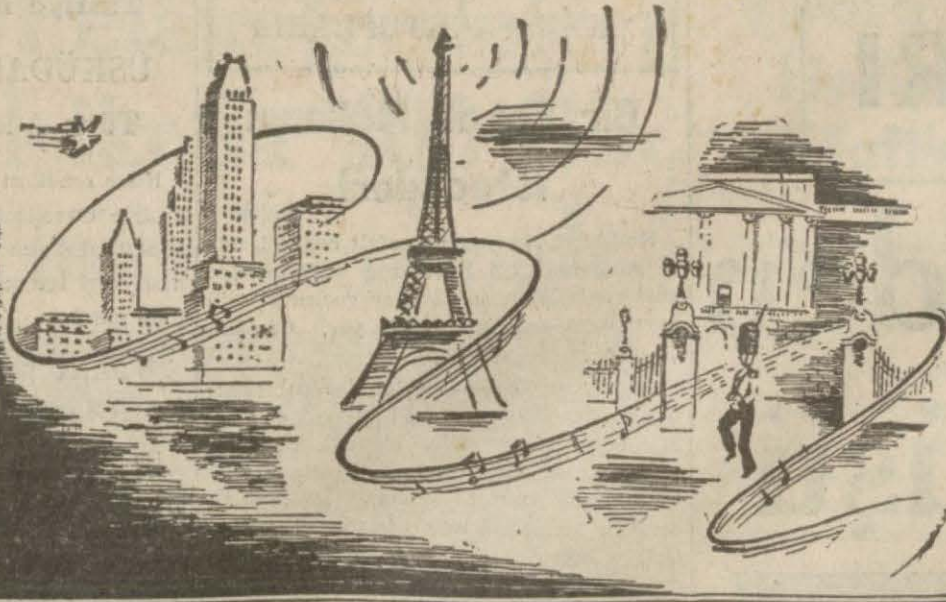
Romanya Gambot Aldı

Paris, 5 (A.A.) — Romanyanın İngiltereden satın aldığı 3 nehir gambotu Parise gelmiştir. Bu gambotlar Pariste Romanya Elçisi tarafından tesellüm edilecek ve sonra Fransız kanalları yoluyla Akdenize inecek-

Sahibi ve Neşriyat Müdürü Halil
Lâti DÖRDÜNCÜ
Gazetecilik ve Neşriyat T. L. Ş.
Basıldığı yer TAN matbaası

PHONOLA

Radio

531 MODELİ

533 MODELİ

535 MODELİ

715 MODELİ

HELİOS Müessesesi

GALATA - İSTANBUL

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme U. idaresi ilânları

Muhammen bedeli (45.000) kırk beş bin lira olan 10 ton külçe kalay 15/Nisan/1940 tarihinde Pazartesi günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankara'da idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (3.375) Üç bin üç yüz yetmiş beş lirahik muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon Reisliğine vermeleri lazımdır.

Şartnameler (225) iki yüz yirmi beş kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelelerinde satılmaktadır. (1539)

★ ★
Bir sene zarfında Haydarpaşa deposu namına gelecek olan takriben 40 bin ton kömürün vagonlardan yere indirilmesi ve aynı miktarda da yerden makine veya vagonlara yüklenmesi işleri kapalı zarf usulü ile 27-3-940 tarihine müsadif çarşamba günü saat 15 de Haydarpaşa'da gar binası dahilinde birinci işletme komisyonu tarafından ihale edilecektir.

Muhammen bedel:
Beher ton kömürün yüklenmesi 20 ve indirilmesi de 10 kuruştur.
Eksiltilmeye girmek isteyenlerin kanunun tayin ettiği vesak ve (900) lira muvakkat teminatlarla birlikte eksiltme günü teklif mektupları saat 14 de kadar komisyonuna vermeleri lazımdır.

Bu işe ait mukavele ve şartname projeleri komisyon tarafından parasız olmak verilir. (1688)

İhisarlar Umum Müdürlüğü İlânları

I — Çamaltı Tuzlasından sahil anbarlarımızı nakledecek (40.000) Kırk bin ton tuzun nakli işi pazarlıkla eksiltmeye konulmuştur.

II — Pazarlık 9/III/940 Cumartesi günü saat 11 de Kabataşta Levazım ve Mubayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

III — Şartnamesi her gün sözü geçen Şubeden alınabilir.

IV — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte teklif edecekleri fiyat üzerinden % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte mezkûr Komisyonuna müracaatları ilân olunur. (1655)

Devlet Ziraat İşletmeleri Kurumundan :

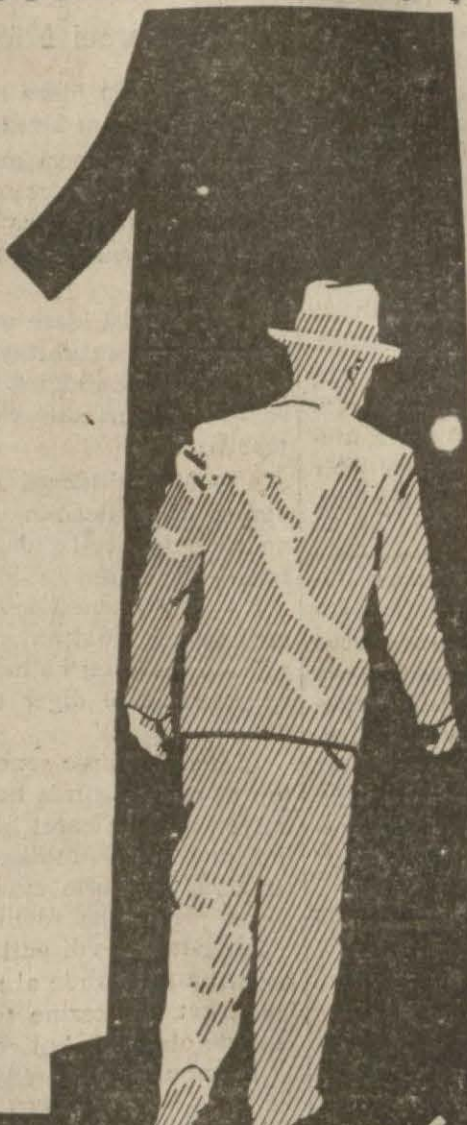
Kurumumuz çiftliklerinde yapılacak tefcir ve iska işlerinde kullanılmak üzere biri büyük ve diğeri orta kapasitede iki adet Ekskavatör satın alınacaktır.

Orta ekskavatörün kol uzunluğu takriben 12,20 metre kepçe istiap hacmi takriben 500 desimetre miktârı olacaktır.

Bu ekskavatörlerin sistemi Dragline olacak ve Dragshovel olarak çalışabilmesi için icap eden aksamı ihtiva edecek tir. Yeni veya az müstemel olarak alınacak olan bu ekskavatörler evsaf ve fiyatları hakkında alâkadarların Ankara'da bulunan Kurum Umum müdürlüğüne en kısa bir zaman zarfında malûmat vermeleri lüzumu ilân olunur. (1571)

TÜRK TİCARET BANKASI A. Ş.

KUPONLU · VADELİ · MEVDUAT

HER AYIN BİRİNDE
GİT · PARANIN · FAİZİNİ · AL ·

ESKİ ve YENİ ROMATİZMA
Siyatik - Lumbago - Omuz -
Arka - Bel - Diz - Kalça ve
Soğuk algınlıklarından ileri
gelen şiddetli ağrıların
TESKİN ve İZALE EDER.

OSMANLI BANKASI

— İ L Â N —

AİLE SANDIĞI PİYANGOSU

Osmanlı Bankası'na ihdas edilen (Aile Sandığı) piyangosunun keşidesi 25 Mart 940 tarihinde icra edilip âtidedeki ikramiyeler tevzi edilecektir:

1 Adet T.L.	1.000.—	lık	—	T.L.	1.000.—
4 Adet T.L.	250.—	lık	—	T.L.	1.000.—
5 Adet T.L.	100.—	lık	—	T.L.	500.—
25 Adet T.L.	50.—	lık	—	T.L.	1.250.—
50 Adet T.L.	25.—	lık	—	T.L.	1.250.—

85 Adet ikramiye için: T.L. 5.000.—

İşbu keşideye ilkteğin 939 - Mart 940 altı aylık müddet zarfında "Aile Sandığı", (Tasarruf Cüzdanı) hesabında matlubu T.L. 50.— den aşağı olmıyan her müdi iştirak edecektir.

Sümer Bank Birleşik Pamuk İpliği ve

Dokuma Fabrikaları Müessesesi

Ereğli Bez Fabrikasından:

100 Santimlik alle hassası Mtr. Fıatı	42.—	Krş
150 " " " " " "	57.50	"
160 " " " " " "	62.—	"

Satış ve fiyatlarımız fabrika teslimidir. Ambalaj masrafı ayrıca alınır. Sipariş vermek isteyenlerin azami 5 balyayı geçmemek şartıyla siparişlerini kaydettirmek ve bedelini tediye eylemek üzere 1 inci Vakıf hanında 1 inci katta Sümer Bank Birleşik Pamuk İpliği ve Dokuma Fabrikaları Müessesesine müracaatları rica olunur.

İplik Müşterilerine :

No. 12 Paketi	415	Kr.
No. 16 " "	480	"
No. 20 " "	560	"
No. 24 " "	580	"

Sipariş vermek isteyen müşteriler 12,16 No. için Kayseri Bez fabrikasına 20, 24 No. için Nazilli Basma Fabrikamıza müracaat edilmesi rica olunur.

Nafia Vekâletinden:

24-4-940 tarihinde çarşamba günü saat 11 de Ankara'da Nafia Vekâleti binası içinde malzeme müdürlüğü odasında toplanan malzeme eksiltme komisyonunda 3680 İngiliz lirası muhammen bedelli ista nbulda Çif teslim şartile 20 adet bitüm teshin kazanının kapalı zarf usulü ile eksiltmesi yapılacaktır.

Eksiltme şartnamesi ve teferrüatı bedelsiz olarak malzeme müdürlüğünden alınabilir.

Muvakkat teminat eksiltme gününde ki kur üzerinden Türk parasına tahvil edilmiş olarak 2490 sayılı kanunun 16 ncı maddesine göre hesap edilerek verilecektir.

İsteklilerin teklif mektuplarını muvakkat teminat ve şartnamesinde yazılı vesikalarla birlikte aynı gün saat 10 a kadar mezkûr komisyonuna makbuz mukabilinde vermeleri lazımdır. (1683) (1005)

İstanbul Levazım Âmirliğinden:

Memleket dışından 1000 ilâ 1500 baş top beygiri 8 - Mart - 940 Cuma günü saat 14 de Ankara'da M. M. V. Satın alma komisyonunda pazarlıkla satın alınacaktır. Alâkadar firmalar daha evvel komisyonuna müracaatla gerâit öğrenebilirler. Pazarlığa iştirak edecekler teklif edecekleri son fiyat üzerinden katî teminatları ve diğer kanunî vesikalarla birlikte pazarlık gün ve saatte komisyonunda hazır bulunmaları lazımdır. (1676)

Sabah, öğle ve akşam
Her yemekten sonra mutlaka günde 3
defa dişleri niçin temizlemek lâzımdır
Çünkü Unutmayınız ki:

Bakımsızlıktan çürüyen dişlerin, bademcik, kızamuk, enfloenza ve hatta zatürriye yol açtıkları, iltihab yapan diş etleriyle köklerinde mide humması, apandisit, nevrasteni, sıtma ve romatizma yapıcı fennen anlaşılmuştur. Temiz ağız ve sağlam dişler umumi vücud sağlığının en birinci şartı olmuştur. Binaenaleyh dişlerinizi her gün -lâ-akal 3 defa- (Radyolin) diş macunıyla fırçalayarak sıhhatinizi garanti edebilirsiniz. Bu suretle mikropları imha ederek dişlerinizi korumuş olursunuz.

RADYOLİN

RADYOLİN

Bütün tehlikelere karşı sıhhatinizi korur.

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra
günde 3 defa dişlerinizi fırçalayınız.

MİLLÎ PİYANGO

Büyük İkramiye 100.000 Liradır

El plânlarında da yazıldığı gibi 2. İnci keşide biletlerini herkes

**Martın 4. üncü Günü Akşamına
Kadar Değiştirmelidir.**

Aksi takdirde bu numara üzerinde hiç bir hak iddia edilemez.

**Toprak Mahsulleri Ofisi
İstanbul Şubesinden :**

938. ve daha evvelki seneler mahsulü afyon bedelleri ödeniyor. 938 ve daha evvelki seneler mahsulü olup sahipleri tarafından Ofisimiz depolarına teslim edilmiş bulunan afyonlar mukabilinde sahiplerine verilen senetlerin bedelleri afyon sahipleri tarafından kabul edilen şartlara tevlikan ve Ofisimizce tayin edilen esaslar dahilinde Ofisimiz İstanbul Şubemizce tamamen tediyeye başlanmıştır.

Ellerinde senetleri bulunanlar bizzat veya Noterlikçe tayin edecekleri vekillerinin müracaatında istihkakları derhal ödenecektir. Alâkadarlar bu senetlerini mahallî Bankalar vasıtasıyla ibraz ettirmek suretille de tahsil ettirebilirler. (1680)

İstanbul Belediyesi İlânları

1 — Eminönü - Unkapanı Ticaret sanası.

2 — Taksim meydanı.

3 — Taksim meydanından Pangaltı'ya ve Dolmabahçe'ye kadar uzanan yeşil saha.

4 — Pangaltı'da Emlâk Bankasına ait arazi.

5 — Taksim Bahçe arkasında tesis edilecek Park.

Haklarında musaddak plân esasına tevlikan tanzim kılman tafsilâtli plânların bu kerre Nafia Vekâleti Yüksek Makamınca tasdik edilerek mer'iyet mevkiine girdiğini ve bunlardan Eminönü - Unkapanı Ticaret sahasının Eminönü ve diğerlerinin de Beyoğlu Belediye Dairelerinde ve cümlesinin Merkez Belediye Dairesinde muhterem halkımızın itlağına arz edildigi yapı ve yollar kanununun üçüncü maddesine tevlikan ilân olunur.